

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Múzeum-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolvasó szerkesztő: **BRÁUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az Omke.

Budapest, május 25.

(K.) Felületes nézőnek ugy tetszettek, hogy mire a kereskedők elkészültek szervezkedésükkel, már megszűnt az ok, mely miatt szervezkedtek. Hiszen tegnapi mára valahogyan megváltozott a közhangulat. Gróf Károlyi Sándor éppen most távozott az Omge elnöki székéből s hóna alatt viszi azt a hírhedt gönczi levelet, mely a kereskedelemről leszedte a tisztességet, kárpótlásul pedig láncokat rakott kezére-lábjára. Az az agrárius csoport, mely Apponyi védőszárnyai alatt büntetlenül szúrta a sarat a kereskedelem arcába, éppen most züllik, szakad rongyokra. Az ő saját külön miniszterük néhány sorral hátráberült s most már csak az Omge elnöki székében próbálja — jóval csöndesebb hangon — a régi harci indulót fujni. Az az egész reakcionárius áramlat, mely az agráriusok vitorlát dagasztotta, elcsöndesedett és legfőlebb néhány, ritkán szellőztetett egyesület négy fala között duruzsol még. És az a sajtó is, mely azért emelte ki mindig a tisztességes kereskedelmet, hogy a sorok között emlékeztessen egy útnivaló, tisztességtelen kereskedelem létezésére, igen, az a sajtó is arról elmélkedik most, hogy visszaélés minden foglalkozásnál található, de azért nem szabad alattomos distinkciókkal az egész foglalko-

zást megbélyegezni. Így megfordult a világ s a felületes néző csakugyan azt gondolhatja, hogy az Omke éppen akkor született meg, mikor már nincs szükség rá.

Fogfájós emberek tudnak róla egy mesét, hogy a doktor előszobájában mindig eláll a fájdalom. No, talán nem is kellene azt a fogat kihuzatni vagy plomboztatni! Pedig hát beteg az a fog akkor is. S beteg bizonynyal ennek az országnak kereskedelmi foga is, ha ebben a pillanatban ugy tetszik is, mintha nem sajogna. Szó sincs róla, a közhangulat csakugyan megváltozott s nem kell róla fényesebb dokumentum, mint az a körülmény, hogy a kereskedelmi miniszter nyíltan elítélheti az idáig folytatott egyoldalú gazdasági irányt. De ez még csak a diagnózis. Most jön a gyógykezelés. És most jön a gondoskodás, hogy az a fog ne is fájjon többé. Mert mit ér az, ha, a változott közhangulatra való tekintettel, ma alább adják valamivel az agráriusok, nem erőszakolják a kereskedelemellenes törvényalkotásokat, nem foglalják le maguknak a tisztességet, a hazafiságot, a nemzetfenntartó címet s minden egyebet: ha meglapulással csak azt az időt várják ki, mikor mindezt fokozott erővel tehetik meg? Bizonyos, hogy mikor a kereskedők hozzáfogtak az országos szervezkedéshez: céljuk az önvédelem volt,

melyre ma talán nincs olyan égető szükségük, mert a közhangulat megváltozott. De annál jobb. Ha nem kell erejüket állandóan a védekezésre fecsérelniök, teljes erejükkel dolgozhatnak a kereskedelem erősítésén, fejlesztésén, országos jelentőségének emelésén. Az az anyag, melyből az Omke való, arra is jó, hogy fegyvert csináljanak belőle a védelemre, arra is jó, hogy eke legyen, amivel a nagy kereskedelmi talajt felszánthassák. Kard akart lenni és eke lesz belőle. Hát így még sokkal jobb az országra nézve. Mert így nem kopik el áldatlan viaskodásban, hanem haszon és áldás fakad munkája nyomán.

A változott hangulat pedig megérett az Omke megalakulásán. Nem volt harcias, amire nincs most szükség, hanem volt a jövőnek építő, amire annál nagyobb szükség van. S ebből a szempontból határozottan el kell ismerni, hogy a magyar kereskedőknek országos egyesülése gazdag és termékeny programmal rajzolta meg a maga teendőinek mappáját. Nincs benne semmi hátsértés, de vannak egészséges fantáziával megjelölt új területek, ahol a kereskedelem dolgozhatik s az ország veheti hasznát. Ha van, amit a szerencsés és szükséges szervezkedésben kifogásolhatnánk: az bizonyos gyöngesség, melyet a legfontosabb kérdésben, az önálló vám-

TÁRCA

Levellek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtta: **Abrányi Emil.**

I.

Ingeborg kisasszony leült a könnyű, nádfonatu székbe és leveleket húzott ki battiszt-ruhája zsebéből. Gyorsan leoldotta róla a rózsaszínű szalagot és elkezdte őket olvasni, lassan, egymásután, mintha most olvasná először ezt a sok ismerős, kedves betűt. És olvasás előtt valamennyit a szivéhez szólitotta, valamennyit a forró ajkaihoz értette.

Junius 24. — Drága szerelmem! Ebben a hideg, nagy városban csak a te szerelmed melegít! Mi lenne belőlem, ha te nem szeretnél? Tudod jól, hogy egy pillanatra sem hagytalak volna el, ha éppen te miattad nem kellene meghoznom ezt a súlyos áldozatot. Csak ugy lehetek boldog, ha most szenvedek. Csak ugy lehetsz enyém örökké, ha most három-négy hónapra lemondok rólad. Állást akarok magamnak teremteni, hogy te büszke lehess rám; hogy a te gonosz irigyeid téged soha meg ne alázhassanak. Várj rám és szeress! Ezer csókkal tied a sirig István.

Milyen szép levél. És a másik még ennél is mennyivel szebb.

Julius 1. — Drága üdvösségem! Circék, Delilák vesznek körül ebben a bűnös,

fenekestől megromlott városban. De milyen könnyű hűnek maradni akkor, amikor szeretünk! . . . Mosolyogva nézek a csábítóan szép asszonyokra. Hozzád való szerelmem olyan erős vár, ahol engemet megostromolni lehetetlen. Csak rád kell gondolnom és minden kísértés nyomban elröpül, mint a reggeli párázat. Ugy nézek ezekre az ünnepelt szépségekre, mint a kifestett, számmával tömött bábokra! . . . Nekem csak te vagy az egyetlen élő, az egyetlen méltó asszonyi teremtettség! . . . A többi mind halott! . . . A többi arra sem érdemes, hogy utolsó legyen a te szolgáldó sorában! . . . Szeress, drágám, szeress! . . . És gondolj rám ugy, ahogy én gondolok rád, epedő vágygyal, édes fájdalommal, örökké tartó szerelemmel! . . . A te sirig hü

Istvánod.

Gyöngé szellő támadt és a filagóriába bókóló akácfáról hervadt levélkék hullottak az Ingeborg kisasszony ölben fekvő szerelmeslevelekre. Korán elhervadt levélkék.

Ingeborg kisasszony olvasta tovább a Barcza István leveleit.

Augusztus 3. — Imádott angyalom! Még csak egy hónapig kell várunk, azután megnyílik előtünk a menyország! . . . Számálom a napokat . . . folytonosan rád gondolok . . . szeretlek! . . . Most már bizonyos vagyok benne, hogy megkapom azt az állást, amire számítottam. Jövő levelemben mindent megírok . . . és megírom azt is, melyik napra tüzzük ki eljegyzésünk napját. Isten veled! . . . Tied a sirig . . . még a siron tul is, örökké

István.

A gyöngé szellő még egyet sóhajtott és a hervadt levélkét vitte magával az Ingeborg kisasszony öléből. Egy ideig zörögtek a földön, azután tovairamodtak és eltűntek nyomtalanul.

II.

És megtörtént az a csodálatos, az a hihetetlen dolog, hogy a sok gyönyörű levél után Barcza István három hétig egy betűt sem írt a szerelmes Ingeborg kisasszonynak. Három hét múlva végre megjött a levél . . . az utolsó, amit Ingeborg kisasszony Barcza Istvánól kapott. Rövid levél, alig nyolc sor . . . de benne volt a fiatal leány egész üdvössége, mert ebben a levélben ki volt tüzve az eljegyzés várva-várt napja.

Augusztus 24. — Kedves Ingeborg! Értesítsd édesatyádat, hogy eljegyzésünk szeptember tizedikén megtartható. Ha addig nem kapnál levelet, ne nyugtalankodjál. A jegygyűrűket magammal hozom és szeptember tizedikén, legkésőbb délután négy órakor megérkezem. Ölel a viszontlátásig István.

Ingeborg kisasszony huszszor is elolvasta, huszszor is végigcsókolta ezt a levelet. Nem vette észre, hogy olyan rövid, — hogy olyan száraz . . . hogy olyan szivtelen! . . .

III.

Ingeborg kisasszony fehérbe öltözött. Aranyszöke haja ragyogott, mint a nap. Mélységesen két szeméi merengve néztek a jövő boldogsága felé. Nézték azt az

terület kérdésében tanusított. Talán nem volt egészen méltó az új szervezethez, hogy amikor elfogadta az önálló vámterületre vonatkozó indítványt, olyan pótlást ragasztott hozzá, mely nem köti határidőhöz, hogy mikor kell a szükséges előkészületek iránt javaslatot tennie. De ez talán csak formahiba. S ha hátsó ajtó is, de hiszen lehetséges, hogy az Omke nem szándékozik ezt a hátsó ajtót használni.

De ez elvégre nem több talán, csak szépség-hiba. Az Omke munkaterve azért gazdag, szervezkedése azért hasznos és szükséges marad. És nyugodt lehet, hogy a hivatása magaslatán álló sajtó támogatni is fogja, csak egyetlen irányban nem, ha azoknak hibájába esnek, akik ellen szervekedett. Mi voltunk az Omke, amíg nem volt Omke. Mi is védjük a magyar kereskedelmet, míg gyökereit akarták kikezdeni, tisztességét próbálták meggyanusítani, hazafiságát merték megtámadni. De nem azért védjük, mintha merkantilisták volnánk, hanem azért, mert ha emlékeznek arra a zsonglóra, aki tiz tányért hoz egyszerre forgásba, az elsőnél megkezdji, ha az már jól forog, meglen-díti a másikat, újra segít az elsőn, úgy szokik a harmadikhoz, *ismét lendít egyet a lankadókon* s aztán folytatni kezdi a negyediket és így tovább, míg *mind a tiz tányér egyszerre és egyformán, harmonikusan forog*: hát ugyanezt teszi állandóan a sajtó is, mely nyugvó lelkiismereteket és pi-benő öntudatokat akar mozgásba hozni. Hol ezt forgatja, hol azt lendíti, hol az egyiket frissíti fel, hol a másikat tompítja, ha tulerősen forog, de az a célja, hogy minden nemzeti erő egyszerre, egyformán és harmonikusan működjék. Közjogi, katonai, gazdasági, kulturális erők szunnyadnak vagy mozognak esetleg tulerősen. Mi

azt kavargatjuk fel, melyre éppen szükség van, azon lendítünk, mely lankadni látszik, azt tompítjuk, mely kissé megvadult: de mindegyikre egyformán gondolunk s célunk csak a harmónia. Most a kereskedelem megmozdulásán dolgoztunk; ha gyöngtülmi találna, mindig mellette leszünk, de csak a harmónia mértékéig. Tovább nem...

BELFÖLD

A francia borvám. Az osztrák-magyar kormány eddig semmiféle hivatalos lépést nem tett, hogy Franciaországtól a borvám-kérdésben a legtöbb kedvezményes jogról való lemondást kérje. Nem valószínű, hogy a francia kormány ebbe a lemondásba bele fog egyezni. Franciaországnak az a joga, hogy Ausztria-Magyarországba szánt francia bor behozatala ugyanolyan elbánásban részesíttessék, mint amilyen a határszéli olasz bornak biztosítva van, éppenséggel nem elvitáztatlan, annyival inkább sem, mert Ausztria-Magyarország néhány év előtt a tunisi kérdésben tanusított magatartásával bizonyos igényt szerzett, hogy Franciaország előzettségére a borvám kérdésben. Ausztria-Magyarország tehát hivatalosan nem is kereshetné meg Franciaországot, anélkül, hogy jogi álláspontjának pre-judikálna. Még mielőtt a közös külügyi kormány bármely lépést tett volna, a francia agráriusok már agitációit indították az Ausztria-Magyarországnak nyújtandó kedvezmények ellen. Francia felfogás szerint a borvám kérdés ezekben foglalható össze:

Ez időszerint Franciaország és monárkiánk kereskedelmi viszonyait az 1884. február 18-ikán kötött szerződés szabályozza, amely mind a két szerződő félnek ugyanolyan elbánást biztosít, mint a legtöbb kedvezményes bíró államnak. Ebből az következik, hogy a francia borokat ugyanaz a kedvezményes tarifa illetné meg, (métermázsánként 8 frank) amelyet Ausztria-Magyarország az olasz boroknak az 1891. december 8-ikán létrejött szerződés biztosít. De Ausztria-Magyarország e mérsékelt tarifa alkalmazását mindig megtagadta Franciaországnak. Ez elbánás következtében Olaszország az olasz bor behozatalát bizonyos mértékben monopolizálta és

pedig a francia termelők nagy kárára, akiknek a rendes vám (métermázsánként 50 frank) minden versenyt lehetetlenné tett.

Az osztrák-magyar piac 1892 óta tényleg el van zárva a francia borok elől, mert csak nagyon finom borok bírhák meg az 50 frankos vámot. Az utóbbi időben az olasz-osztrák-magyar szerződés felmondattott, de az érdekelt kormányok megegyeztek abban, hogy 1904. szeptember 20-ikáig érvényben maradjon. Ez ideiglenes rendezésnél elejtették a borvámklauzulát. Az olasz borok tehát most ugyanolyan vámelbánás alatt állanak, mint a franciák. A francia agráriusok szerint Ausztria-Magyarország és Olaszország megegyeztek abban, hogy a borvámklauzulát újra életbeléptetik (!?), azt híven, hogy Franciaország végképp le fog mondani legtöbb kedvezményi jogairól.

Ilyen stádiumban kerül az ügy a francia képviselőház elé. A kormány maga minden engedményt, amelyet megadni módjában van, fegyverül akar fölhasználni a kereskedelmi szerződési tárgyalásnál és eddig még a konvertált magyar koronajáradéknak a párisi börzén való jegyzését sem akarta megengedni, ámbár kiváló diplomaták, pénzemberek jártak közbe. Ugyanazt az eljárást szándékozik a francia kormány a borvám kérdésében is követni.

Rómából táviratozzák, hogy az olasz kormány már eljuttatta a bécsi olasz nagykövetséghez a megújítandó kereskedelmi szerződésre vonatkozó feltételeit s *Avarna* herceg legközelebb átnyújtja a jegyzéket a közös külügyminiszternek. A magyar kormány és az osztrák kormányok csak ezután közlik feltételeiket az olasz kormánnyal. A Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalásaira hivatott szakértők a jövő héten utaznak Berlinbe. A német kormány a tárgyalások megkezdésének határidejét nem állapította meg, hanem átengedte ennek meghatározását az osztrák és a magyar kormányoknak.

Bécsből táviratozzák, hogy az osztrák és a magyar kormány már hozzájárult a vámkonferencia megállapodásaihoz. A két kormány megbízottjai a hét végén Berlinbe utaznak a kereskedelmi szerződés előkészítésére.

A delegációk. A magyar delegáció pénzügyi albizottsága ma délután 2 órakor báró Harkányi Frigyes elnökle alatt tartott ülésén tárgyalta a közös pénzügyminisztérium, a kö-

imádott férfit, aki közeledik... egyre közeledik... egészen közel van már.

A jóbarátok ott sűrűgtek-forogtak körülötte és öltöztették buzgón a szép, boldog menyasszonyt, az árendás szerencsés leányát. Ebben a pillanatban talán senki sem szerette őszintén, pedig Ingeborg kisasszony máskülönbén kedves barátnőjük volt nekik. Egy részüik busult, más részüik irigykedett. Sőt voltak közülük olyanok is, akik egyenesen a szívébe szerették volna beledöfni azt a hegyes gombostűt, amivel a boldog menyasszony szalagos ruháját összetűzdelték. De valamennyi édesen mosolygott rá; valamennyi sugárzó arccal, tularadó szeretettel gratulált.

— Ki érdemli meg a szerencsét, ha te nem, aranyom?

— Te arra születted, hogy előkelő, nemes asszony legyen belőled!

— Te már gyermekkorodban is első voltál miközöttünk!

— Maradj mindig olyan boldog, mint ma! Völegényed szeressen úgy, ahogy én szeretlek, kedves Ingeborgom!

— Ha jól, nagyon jól megy a dolgod, emlékezzél meg a te hü Erzsikédéről, akinél jobban senki se szeretett ezen a földön!

Igy ömlöttek a fogadkozások, így áradtak a magaslatló beszédek Ingeborg kisasszony felé, aki főhéher ruhájában, me-rengő arccal olyan volt éppen, mint az angalszárnyu Mignon, amint ül és énekel a vak hárfa oldalán. Szíve tele volt szerelemmel és arca ragyogott a büszkeségtől

IV.

A régi almáriomon álló talpas óra régen elütötte már a négyet. De Barcza István nem toppant a szobába. Nem hozta magával a fényes aranykarikát.

Barcza István nem jött el. Helyette az öreg árendás lépett az ünneplők közé. Sápadt volt és a szeméi ki voltak sírva. Nyitott levelet tartott a kezében és szótlanul átadta Ingeborg kisasszonynak.

Ingeborg kisasszony olvasta félig fennhangon a levelet.

Tekintetes ur!

Barcza István a törvényszék fogházában ül, mint vizsgálati fogoly. N. P. gróf, aki régebben összekötöttében állott a családjával, vádat emelt ellene, hogy nagyobb összeg erejéig visszaélt a nevével. Barcza István a vizsgálobíró előtt mindent bevallott. Szerencsétlenségét egy szépségéről híres könnyelmű leány okozta, akiért becs-telenségbe keverte magát. Engemet kért föl a boldogtalan, hogy szomorú sorsáról értesítést küldjek a Tekintetes urnak.

Márton Pál fogházigazgató.

Ingeborg kisasszony olyan lett, mint a halál. Karjai mereven lelőgtak és a borzasztó levél odaesett ijesztő fehérséggel a kicsi lábaihoz.

Egy ideig így állott megkövülve. Azután fölkeré az apját, fölkeré a barátnőit: hagyják magára, mert le akar vetközni! Mindenki némán távozott a szobából.

V.

Ingeborg kisasszony nem vetközött le, amikor egyedül maradt. Nem is sirt, nem

is zokogott, nem is tépte a haját. Csak érezte, hogy nem élhet többé. Hogy ezt a csalódást, ezt a gyalázatot nem élheti tul.

Hőhéher ruhájában, úgy, ahogy volt, kilopdókodott a kertbe, végigsuhant a ke-rek erdőn és ment gyors lépésekkel a folyó felé.

A nap már lebukkant a dombok mögött, de a felhőalynak még föl-följéne-kelt egy-egy alundi készülő madár. És a letarolt mezőkön vígan muzsikáltak a tücs-kök, messzehangzó, ezüstös ciripeléssel. A sötétedő égen imitt-amott csillagok tüntek föl, mintha nézni akarnák a magasságból: mit csinál Ingeborg kisasszony?

Ingeborg kisasszony sietett, sietett előre, — azután megállott a folyónál. Sokáig nézte a vizet, amint szakadatlan suhanással lefelé hömpölyög és egy-egy forgó hullámát halk loccsanással odaveri a homokos parthoz.

Bckréta volt a mellén. Abból egy égő rózsát kivett és báronyos leveleit lassan, egymásután tépdeste széjjel. A szétszakga-tott leveleket vágatva vitte a sebes folyó.

Amikor az utolsó is kerengve továtunt a loccsogó hullámokon: Ingeborg kisasszony finom selyemcippellőivel belépett a vízbe.

Először bokáig ment be a folyóba... azután csipőig... és ott állott a csadódó hullámok közt, nyugodtan, büszkén, csoda-szépén, mint egy habelány. Azután még tovább ment. És egyszer csak a vakító fehérség végképpen eltűnt, szó nélkül, sikoltás nélkül. Egy-két buborék pattant széjjel a habokon. Egy-két rózsalevél uszott bukdácsolva, lebegve a rohanó víz tetején...

zós legfőbb számvevőszék és a határvámi jövedék 1905. évi költségeloirányzatát.

Szerb György előadó behatárolt ismertetette a közös pénzügyminisztérium 1905. évi előirányzatát, amelynek nyers szükséglete 4.369.459 korona, tiszta szükséglete pedig 4.252.562 korona, 21.860 koronával csekélyebb, mint az előző évre megszavazott összeg s így ezt, mint a közös legfőbb számvevőszék előirányzatát, amelynek 317.980 koronával tiszta szükséglete az előző évinél 5870 koronával kisebb, elfogadásra ajánlja. Az albizottság ily értelemben határozván, ráért a határvámi jövedék bevételeinek és kiadásainak előirányzatára, amelyet Szerb György előadó részletesen ismertetett.

Lukács László pénzügyminiszter előadja, hogy a vámjövdelem az eddigi bevételek alapján magasabb összegben is előirányozható lett volna, de mivel tavaly és az idén is január hó végéig az olasz bor behozatala következtében növekedett oly tetemesen a vámjövdelem, amely nagyobb behozatal most meg fog szünni, a költségvetés realitása érdekében célszerűnek tartotta az előirányzottnál nagyobb összeget föl nem venni. Az albizottság ezt az előirányzatot is elfogadta és az országos bizottságnak elfogadásra ajánlja. Végül az albizottság nyomban hitelesítette Szerb György előadó jelentését.

KÜLFÖLD

Loubet nyilatkozatai. Loubet elnök tegnap résztvett az arrasi tornaünnepélyen. Amikor a tornázó-egyletek szövetségének zászlaját átadták az arrasi tornázó-egylet elnökének, Loubet köztársasági elnök üdvözölte a torna-antókat, kik a fiatalságot testileg és erkölcsileg katonákká nevelik pályájukon. Csak erős hadseregen és tengerészeten — mondá az elnök — alapul a béke és biztonság. Ez alapul igazságról az események tanuskodnak. Összes erőnknek oda kell irányulnia, míg megadjuk az új nemzedéknek a szükséges erőt arra, hogy az országban és a külföldön is bizottság a békét. Ha ezt megteszük, kötelességünket teljesítjük és becsületet szerzünk a köztársaságnak.

Délután Loubet a közönség élénk, tüntető ovációja között a városházára ment. Válaszolva a polgármester beszédére, kijelentette Loubet, hogy Franciaország külügyi politikája célja tekintetében változatlan. Az összes francia kabineteket egy törekvés hatotta át és pedig a béke fenntartása és Olaszországgal, Angliával, valamint Oroszországgal való szövetségüket és barátságukat fenntartani és más hatalmakkal is ilyen viszonyt teremteni.

A tiszteletre rendezett disztrakción Loubet a köztársaság prefektusainak dicséretével válaszolt és ott is hangsúlyozta, hogy kitartóan munkálkodik a béke megőrzésén, amiben élete főfeladatát látja. Ezt a békepolitikát az erélyes munka is elősegíti. Csak ez teszi lehetővé, ugymond, a hadsereg és a flotta kellő felszerelését. Mert ha erősek vagyunk, bizonyosak vagyunk affélő, hogy a népek keressék barátságunkat. Nem készíthjük elő a háborút, de erőseknek kell lennünk, hogy azt elkerülhessük.

Az orosz-japán háború.

Budapest, május 24.

Lázás készülődésekkel telnek a napok a harcúterén. Kuropatkin mindent elkövet, hogy Liaojongot megmentse és hogy a Hajesongtól délre emelkedő hegységbe elhelyezett csapatokkal megakadályozza a keletről és nyugatról jövő japán csapatok egyesülését. Csak az a kérdés, hogy a japán vezetők nem találják-e módot az orosz óvintézkedések kijátszására. Az bizonyos, hogy Kuroki az első japán hadsereggel még mindig Fönvangsöng mellett áll, de tény az is, hogy a második hadsereg, melynek Oku tábornok a vezére, szintén partraszállott és hogy ennek egy hadosztálya elfoglalta Picévtől és a vasút szétrombolásával teljesen elszigetelte Port-

Arthurt. Ugyanennek a hadseregnek egy másik hadosztálya megszállta a Kincsu melletti földszorost és Port-Arthur ostromára készül. Nagyon valószínű, hogy erre fogják a japánok a legnagyobb súlyt helyezni, minthogy két hajójuk elpusztulása óta eminens érdekük, hogy a tengeren abszolút urai legyenek és jó előre bizottság magukat a balti hajóraj ellen.

Mindvalószínűbbé válik, hogy a japánoknak Fönvangsöngbe való visszavonulása mögött valami stratégiai operáció rejlik, mert ha valami vereség folytán tettek volna, ezt tudnák Pétervárott és bizonyára siettek volna az örömhír kikürtölésével. De Pétervárott még mit sem tudnak Kuropatkin nagy győzelméről, így hát Kuroki visszavonulásának magyarázatát csak a legközelebbi harcúteri híreiktől várhatjuk.

Port-Arthur ellen.

London, május 24.

Megbízható hírek szerint a Hacuze elpusztulása arra kényszerítette a japán hadvezetőséget, hogy haditervét teljesen megváltoztassa és hogy egyelőre ne Kuropatkin hadserege ellen folytasson támadó hadműveleteket, hanem első sorban Port-Arthurt vegye be. A harmadik hadseregnek partraszállása után összesen százötvenezer ember fog az oroszok ellen operálni. Más értesülés szerint Oku tábornok serege most Port-Arthur ostromára készül. Port-Arthur helyőrsége tízezer szárazföldi katonára tehető, amihez most még hétezer tengerész járul. Oku tábornok el van rá készülve, hogy Port-Arthur bevételére óriási emberáldozatokat fog követelni.

Páris, május 24.

A Temps jelenti Pétervárról, hogy Stössel tábornok sikeres (?) kirohanást intézett Port-Arthurból a japánok ellen. A japánok vesztesége 1000 ember, orosz részről csak 150 ember esett el.

A manduriai harptér.

London, május 24.

Kuroki az első japán hadsereggel még mindig Fönvangsöng mellett áll. A legutóbbi három hét alatt bekövetkezett a második japán hadsereg partraszállása Oku tábornok parancsnoksága alatt és ennek a hadseregnek egy hadosztálya elfoglalta Picévtől és elvágta a Port-Arthurba vivő vasutat s ezzel Port-Arthurt teljesen elszigetelte. Ugyanakkor Oku hadseregének két másik hadosztálya Liututuntól északra szállott partra és megszállta a földszorost Kincsu mellett. A harmadik hadsereg egyik hadosztálya Kalpingtól harminc mérföldnyire délre szállt partra.

A japánok partraszállása.

Tokio, május 24.

Togo ellentengernagy, Togo tengernagy öcsese ezt jelenti: Parancs szerint támadást akart intézni Kajping ellen a Liaotung-félszigeten. Port-Arthur közelében szemtanuja volt a Hacuze katasztrófájának és segítségét nyújtott a menekülőeknek és résztvett az orosz torpedóflottilla visszaverésénél. Ugyanazon este a Pecsili-öbölbe futott be hajóosztályával, 16-án kikérelte a partvidéket Kincsu közelében és Tongcsu mellett partraszállva, visszaverte az oroszokat megerősített állásukból. 17-én a Kincsu-öbölben kötött ki és kísérletet tett a vasúti hid felrobbantására.

Elfogott japán hajók.

Páris, május 24.

A Lanterne azt írja, hogy pétervári hírek szerint Jesszen tengernagy (a vladivosztoki hajórajnál) elfogta azokat a cirkálóhajókat, amelyeket Japán nemrég Csületől vásárolt.

Az orosz flotta.

Pétervár, május 24.

Az Orel páncéloshajójából a vizet tegnap majdnem teljesen kiszivattyúzták. Hír szerint a páncél-csavarak rosszul betömött lyukain ment be a víz, egyéb jelentékeny sérülést azonban nem találtak a hajón. Azt hiszik, hogy az Orel balesete nem fogja késleltetni a balti-tengeri hajóraj indulását.

London, május 24.

A Reuter-ügyműködés arról értesül Pétervárról, hogy az oroszok a levegőbe robbantották a Vladivosztoknál megfeneklett Bogatir nevű cirkálóhajót, mert nem tudták kiszabadítani. Az ágyukat azonban előbb partraszállították.

Az orosz haderő.

London, május 24.

A Standard az orosz hadsereg pozíciójáról közli, hogy Kuropatkin haderejének jobbszárnya Haisengig terjed s érinti a Nucsungba vezető vasutvonalat; Liensangung mellett nagy erődítmények vannak, amelyek a pekingi utig és északnyugaton a Taica-folyóig húzódnak. Az orosz pozíció középpontja kitünően védett, mert a Motienling-szoros ugyszólván bevehetetlen.

Az uszó aknák.

London, május 24.

A Sárga-tengeren való hajózást veszedelmekkel fenyegetik az uszó aknák. A kínai hajók nem mernek tengerre szállni. Vejshájvej közelében és Korea déli partján számos uszó aknát figyeltek meg.

A kolera.

Pétervár, május 24.

A Fönvangsöng körül és a Jalu folyó mentén levő japán csapatok közt kiütött a kolera. Naponként száznál többen esnek a járvány áldozatául. A megbetegedések három nap alatt halállal végződnek.

A francia kulturharc.

Budapest, május 24.

Ujra hallatszik, hogy Merry del Val, a Vatikán fiatal államtitkára áldozatul fog esni a könnyelműen felidézett konfliktusnak és visszalépését néhány hónap kérdésének mondják. Párisban a radikálisok erős nyomást gyakorolnak a Combes-kormányra. Combes nyilatkozatából az tűnik ki, hogy Nisard nagykövet nem kapott egyszerű szabadságot, hanem formászerűen visszahívatik. Most egy titkár végzi a vatikáni nagykövetség ügyeit, mert De Navenne magára vonta a francia kormány elégtelenségét, amiótan egy újságíró előtt mentegetni igyekezett a Vatikánt. Ezért nem bízták meg Nisard távolléte alatt az ügyek vitelével. Nagy feltűnést kelt egy jelenet, amely Rómában, Nisard követ elutazása alkalmával történt. Mathieu francia kuria-kardinális megjelent a pályaudvaron, hogy Nisardtól búcsút vegyen, és oly hangosan, hogy az összes jelenlevők hallhatták, így szólott a nagykövethez:

— Mielőbbi vizonlatásra!

— Igen, a mielőbbi vizonlatásra! — felelte neki Nisard.

Érdekesen szól bele a konfliktusba az orosz kormány félhivatalosa: a Novoje Vremja. Öszinte sajnálatát fejezve ki a konfliktuson, azt írja, hogy az eseményt a német diplomácia diadalának kell tekinteni. Franciaország nagyon veszedelmes játékot folytat. Meglehet, hogy Merry del Val tapintatlan volt, de ezzel még nem szűnt meg a pápaság jelentősége. Franciaország ezzel a szakítással semmit sem nyerhet, de nagyon sokat veszíthet, így a többi közt a keleti keresztények fölött való protektorátusát. Ezt legfőljebb Vilmos császár óhajta, de Franciaország céljainak nem felelhet meg.

Páris, május 24.

Az itteni nunciatura piunkösd vasárnapján újabb kommunikét adott ki, amely re-

publikánus körökben újabb izgatottságot okozott. Ez a kommuniké így szól:

A nuncius eddig semmiféle utasítást sem kapott arra nézve, hogy szabadságra menjen, habár egészsége kívánatosná tenné a szabadságot. Nincs Roma izlése szerint, hogy provokációra válasszon, hanem kizárólag jogainak és kötelességeinek tudatában Lorenzellinek és a legközelebbi időben nem vette kiállításba a szabadságának eshetőségét.

A Lanterne azt követeli, hogy a francia kormány erre az újabb provokálásra azzal válaszoljon, hogy kézbesítse az utlevelet Lorenzellinek. Az ily hang meg nem engedhető és a kormány ezt nyugodtan nem tűrheti. Erre az illetlenségre csak egy lehetősége válasz illik, hogy a violaszínű nagykövetnek elküldik az utlevelet és végleges szabadsággal hazaküldik.

Rómából oly hírek érkeznek, hogy Merry del Val bíboros állása megrendült és lemondása csak hónapok, talán hetek kérdése. A pápa ugyan saját elhatározásából cselekedett és Merry del Val csak a Szent Atya utasításait követte, mind a mellett ítéletes körökben szükségesnek tartják, hogy a fiatal államtitkár távozzék a kuria politikájának vezetésétől, ha ezzel újra helyreállna a béke Franciaország és a Vatikán közt.

Róma, május 24.

Egyes lapok jelentése szerint a bíboros-kollégium valóságos összeküldést szőtt Merry del Val ellen. Gotti bíborosnál összegyűltek Vannutelli Szerafino, Vives y Tuto, Agliardi di Pietro, Rampolla, Cavagnis és Triepci, hogy megbeszéljék a vatikáni politika új irányát. Mindannyian sajnálták, hogy a fiatal államtitkár oly ridegen járt el Franciaországgal szemben és megvetette a kollégium idősebb tagjainak tanácsait. Agliardi szonnal megnyugtatta öreg bíborostársait, hogy Nisard nagykövet nemokára vissza fog térni.

Mathieu oiborost tegnap kihallgatáson fogadta a pápa és felkérte, legyen közvetítő Franciaország és a Vatikán közt. Ez a hír nem igen valószínű, még kevésbé az Aranyné az a híre, hogy a pápa azt mondta volna gróf Szécsen Miklós osztrák-magyar nagykövetnek:

— Nem engedem magamat sem kérésrel, sem fenyegetéssel befolyásoltni. Ha Franciaország a szakítást óhajtja, hát meg fogja kapni. Bármilyen következzék is, helyemen maradok és kötelességemet utolsó leheltemig teljesíteni fogom.

HIREK

Budapest, május 24.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjék azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf Tisza István miniszterelnök holnap reggel érkezik vissza a fővárosba. — Tallian Béla földmivelésügyi miniszter ma este törökkanizsai birtokáról Budapestre érkezett — Báró Calice osztrák-magyar nagykövet visszaérkezett Konstantinápolyba.

— **A király az Erzsébet-szanatóriumban.** A király délután egy órakor meglátogatta a budakeszi Erzsébet-szanatóriumot. Ő felsége egy teljes óráig maradt a sanatóriumban és nagy érdeklődéssel szemlélte meg a gyönyörű fekvésű, modern berendezésű kórház összes helyiségeit, vizsgálatot szavakkal fordulva a szegény betegekhez. Fogadására összegyűltek a sanatóriumban: Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, József főherceg nejevel Klotild főhercegnővel és fiával József Ágost főherceggel, gróf Batthyány Lajos a sanatórium-egyesület elnöke, Korányi Frigyes, Müller Kálmán, Ordódy Vilmos az egyesület igazgatótanácsosa, Czizler Győző a

szanatórium építője, a sanatórium vezetősége részéről Tauszk Ferenc egyetemi tanár, Kuthy Dezso főorvos, Réczey Imre egyetemi tanár, Stiller Bernát tanár, valamint a sanatórium hölgybizottsága. A király gróf Paar főhadsegéd kíséretében pontban egy órakor érkezett meg és kezét szorítva József főherceggel, azonnal a sanatórium megtekintésére indult. Már utközben elragadtatását fejezte ki a sanatórium gyönyörű fekvése fölött. Majd megkérdezte Korányi professzortól, hogy hány beteget van a sanatóriumnak, s hogy minden jelentkező számára van-e hely. Mikor meghallotta, hogy a jelentkezőknek csak kis részét lehet befogadni, sajnálkozott, hogy több sanatóriumot nem lehetett még felépíteni. A király legelőbb a társalgó-terembe ment, megnézte az orvosok szobáit és nevét beirta a sanatórium emlékkönyvébe. Ezután felment az első emeletre, ahol a betegszobák vannak s a kíváncsian csoportosuló betegek közül megszólította Fodor Jánost és Rosenfeld Adolfot, emlékkönyvbe idézve Madáchnak a sanatórium homlokzatára vésett szavait: *Ember küzd és bizva bizál!* A második emeleten a női betegek közül vigasztalt meg néhányat a király, azután lement a földszinti ebédlőbe s megnézte a betegek számára készült ételeket. Innen a kertbe vezeték ő felségét, ahol megszólította Geréby Imre főszolgabíró, Kulics Ferenc plébánost és Lendvay Gyula káplánt. A sanatórium megtekintése után, egy két óra tájban ismét kocsiúraült a király és elhagyott. Kísérete nyomon követte. Holnap, szerdán délben egy órakor a telefonhálózat nagyvezetői új palotáját tekintik meg a király.

— **Udvari ebéd.** Ma délután 6 órakor a budai királyi várakban 38 terikes udvari ebéd volt, amelyen ő felségén kívül résztvettek: Szabó Miklós kuriai elnök, gróf Teleki Géza, Wekerle Sándor, őgróf Pallavicini Ede, gróf Keglevich István, gróf Széchenyi Sándor, Okolicsányi Sándor követ és Láng Lajos valóságos belső titkos tanácsosok, Fehér Ipoly főpát, Urbán Iván és Mikó Bálint főispánok, Szivák Imre a budapesti ügyvédi kamara elnöke, Benczur Gyula festő, Kanter Károly apát, Halász Zsigmond kamarás, Kammerer Ernő, gróf Csáky Lajos, Rónay János, báró Vojnits István, Telegdy József, Csernoch János és Justh Gyula országgyűlési képviselők, a kíséret tagjai, a testőrségek parancsnokai és a várórség parancsnoka.

— **Alfonz király látogatása.** Berlinből jelentik, hogy Alfonz spanyol király, aki a német hadsereg gyakorlataira odaérkezik, meg fogja látogatni a müncheni, stuttgarti és bécsi udvart s esetleg elmegy Kopenhágába és Stokholmba.

— **Ozmán basa fiát letartóztatták.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy Kemál basát, az elhunyt Ozmán Gasi basa fiát, a szultán vejét szombaton a Jildiz több méltóságával nagyobb titkos levelezés felfedezése után, letartóztatták. A vele együtt letartóztatottak közül néhányat a vizsgálat után azonnal száműzték.

— **Bolgár diákok Budapesten.** A bolgár nemzeti kertészeti és szőlészeti iskola harminc növendéke a napokban Budapestre érkezett s eddig megtekintették a főváros összes műkertészeteit. Ma délután a királyi kertészeti tanintézetet s annak gyümölcs- és virágkultúráját nézték meg.

— **A rózsafünnep.** A királyi bérházak intézősége levélben értesítette Lukács György főispánt, hogy az elnökléte alatt álló József főherceg Szanatórium Egyesület által június 5-én rendezendő margitszigeti nagy rózsafünnepély előkészítésére átengedi a Kigyó-téri bérpalota egyik óriási üzemhelyiségét.

— **Az Egyetemi Kör bezárása.** Már az egyetem május 13-án tartott újjáalapítási ünnepén kijelentette a rektor, hogy az életképtelenül tengődő Egyetemi Kört bezárja. Ez a bezárás, mint értesülünk, e napokban meg fog történni. A rektor azért határozta el, hogy hivatalosan is megszünteti az Egyetemi Kört, mert ez az intézmény legutóbb föltűnő közönyt talált az egyetemi ifjuság részéről. Helyette külföldi mintára diákköztestületet létesítenek.

— **A rádium csodái.** Nincs határunk úgy látszik ezeknek a csodáknak. Londonban erről az anyagról most azt jelentik, hogy végelemzésben neki köszönheti a világot és minden teremtménye a melegt és ezzel az életét. Rutherford Ernő fiatal cambridgei tanár hirdette ezt a rádiumról a Royal Institutionban egy nap feltűnést keltett előadás keretében, amelyet egész sereg tudós hallgatott meg. Rutherford konstata, hogy a rádium, habár egészen minimális mennyiségben is, mindenütt előfordul a föld felületén, de annál nagyobb mennyiségben található azonban a föld belsejében, s végül a föld középpontjában óriási tömegekben kell, hogy előforduljon és a belőle szakadatlanul kiáradó energia adja jórészt földünknek azt a meleget, amelynek minden szerves élőlény a létét köszönheti. Ez a föltevés már csak azért is érdekes, mert vele Rutherford a szerves természet életkoráról való minden eddigi föltevést megdönt. Az eddigi föltevések tudvaleg abból indultak ki, hogy földünk eredetileg teljesen izzó tűzgolyó volt, amelyen lassankint kéreg képződött a hűlés következtében. A lehűlés folyamatának megindulása után vagy százmillió évvel érte volna el lord Kelvin szerint a föld hőmérséklete azt a fokot, amely a szerves élőlények létezésének az előfeltétele. A hűlés processzusának a folytatódása azonban néhány százezer év múlva ugyancsak Kelvin vélekedése szerint, már a növény és állatvilág kipusztulására vezetne. Ezt a terminust már sok geológus nagyon rövidnek találta, Rutherford elméjete pedig egyenesen a végtelenségig tolja ki. Ő ugyanis kiszámította, hogy a föld belsejében rejlik s a föld meleget szolgáltató rádium-energiának az egymilliomodrészre is csak ötven millió év múlva használódik el. Maga a nap is óriási tartalékmeleggel rendelkezik rádium alakjában.

— **A pápa elismerése.** Innsbruckban nagy feltűnést kelt, hogy X. Pius pápa Wesert, az Austria-társaság elnökét és dr. Schuhmacher Hermannat, a pro ecclesia et pontifice, illetőleg az utóbbit a Szent Gergely-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetett férfiak katonatisztek voltak, de elvesztették rangjukat, mert visszautasítottak egy párbajt.

— **Bérmálás a fővárosban.** Kohl Medárd püspök ma délelőtt a belvárosi főplébániatemplomban bérmált. A bérmálás szentségében ezuttal négyyszázán részesültek.

— **A szultán követe.** A bécsi Politische Correspondenz jelenti, hogy Muzsr basa, párisi török nagykövet, aki pár nap óta Budapesten időzött, ma Murányba utazott Ferdinánd bolgár fejedelemhez. A nagykövet a szultán levelét viszi a fejedelemnek, amelyben a szultán látogatásra hívja Konstantinápolyba.

— **A főherceg automobílija.** Spíthó Edéné született Orgován Juliát, akit tegnap József Ágost főherceg automobílija a József-köruton elűtött, a Rókus-kórházban ápolják. Az asszony már tegnap este eszméltre tért s állapotában lényegesen javulás állott be. A főherceg tegnap is, ma is többször érdeklődött telefon útján a beteg állapota iránt.

— **Női kézimunka-kiállítás.** Sikerült női kézimunka-kiállítás és vásárt rendezett Beregszász város női közönsége felekezeti különbség nélkül az ottani ev. ref. templomban felállítandó új orgona alapja javára. A kiállításon több százra menő díszes és értékes kézimunka dícséri a beregszászi nők szorgalmát, ügyességét és áldozatkészségét. A beregszászi polgári leányiskola díszes tornacsarnokában izlésberendezett kiállítást pünkösdi első napján délután 4 órakor szép beszéddel nyitotta meg Kallós Tivadar ev. ref. lelkész, díszes közönség jelenlétében. A kiállítás nagy napig tart. A tárgyak legnagyobb része máris talált vevőre és így a kiállításnak szép anyagi eredménye is remélhető.

— **Sima Ferenc balsorsa.** Szentes város volt országgyűlési képviselőjét, akinek egyidőben sok mindene megvolt, amire szegény sorsból fölvergődött polgárember vágykozhatik, az utóbbi években nagyon meglátogatta a balvégzet. Sok kellemetlenség miatt itt kellett hagyni mandátumát, közéleti pozícióját a három évvel

ezelőtt Amerikába ment. Tavaly súlyos betegség is érte, most pedig, mint egy esti lap az egykori képviselő családjának köréből értesül, még rettenetesebb baj sújtotta, Sima elvesztette szemvilágát.

Tizenöt percent levonás. Törökországban az állami hivatalnokok most összeszorított ököllel áldják a teremtést valakinek. Olyasvalami esett meg velük, amitől ennek a földnek minden teremtménye fázik: kevesebb lett a fizetésük. Tizenöt percenttel. Eddig megszokták, hogy ennyi, meg ennyi a járandóságuk, amelyhez úgy jutottak el fokról-fokra, ahogy minden hivatalnokember szokott előbbre jutni, akinek valami rettentő nagy jövedelme egy sem lehet reménye. Megállapított rendje van a fizetése dolgának és korlátja, amelyen túl nincs emelkedés. Hát a szerint kell berendezkednie. És mindenre gondolt, csak arra nem, hogy tönkremegy az állam mert az végre mégis csak a legszilárdabb üzlet. Törökországban ugyan már ahhoz is hozzászokhatott, hogy az államnak sem megy jól, fizetési zavarok elő-előfordultak ott. Később jött meg a pénz, egy kis mulasztással, de mégis csak megjött — levonás nélkül. Most már itt a levonás is, a szultán rendelte el, még pedig március elsejére — visszahatólag. Hát még ez is a nagy bajhoz. Ki venné hát zokon a török államhivatalnoktól, ha erre egy kicsit összeszorul az ökle, s nagyon rosszul érzi magát. Ha már az államüzlet is ingadozik, attól legjobban nyugtalanodik a tökéletlen ember lélek. S ha még valami szép szónoklattal adnak be az ilyen keserves pilulát, mely szónoklatban szép szavakban emlékeztetnek meg a hazafias áldozatok magasosságáról, hát hagyján. De csak egy rideg rendeletileg, ez kétszeresen fáj a török hivatalnoknak.

Ünnepelt egyetemi tanár. Kolozsvárról táviratozzák: Dr. Haller Károly egyetemi tanár 40 éves tanári jubileuma országos jellegű ünnepélytel folyt le ma az egyetem disztermében.

Dobai Antal, a kolozsvári ügyvédi kamara elnöke, szintén egykori hallgatója az ünnepeltnek, nyitotta meg mint a rendező-bizottság elnöke az ünnepélyt. A régi kolozsvári jogakadémia hallgatói nevében Beni Ferenc ügyvéd tartott meleg üdvözlő beszédet. A kolozsvári egyetem tanárai nevében dr. Apáthy István rektor mondott elismerő szavakban üdvözlőt. Kolozsvár városa nevében Szucsina Géza polgármester fejezte ki a város köszönetét ama polgárá iránt, ki 40 év alatt egész sereg közhasznú intézménnyel gazdagította Kolozsvár városát. Üdvözölte továbbá az ünnepeltet a kolozsmonorosti (ma kolozsvári) gazdasági tanintézet, melynek 30 évig szintén előadó tanára volt. Az E. M. K. E. nevében Fekete Béla városi tanácsos beszélt, továbbá az egyetemi kör, a joghallgatók segélyegylete, a mentőegylet. A beszéd után Tutschek Sándor ügyvéd felolvasta a száczakra adott üdvözlő táviratokat és leveleket. Üdvözlöket táviratban vagy levélben küldtek: Berzevics Albert, Hieronymy Károly és Lukács László miniszterek, a budapesti egyetem jog-és államtudományi kara, Hegedűs Sándor, Hodossy Imre, számos törvényhatóság és notabilitás. Az ünnepelt tanár válaszában mély hálaival köszönte meg az ovációkat. Zajos ovációkra adott alkalmat, midőn megemlékezett arról, hogy az ő indítványára alakult meg az Emke. 1884-ben. Az ünnepély a Szózat elénekülésével ért véget. Délután fényes banket volt számos felléközőtővel. Az ünnepélyre díszes emlékkönyvet adtak ki Haller Károly tisztelői és barátai.

Bedőlt iskola. Metz-ből táviratozzák, hogy Silemi lotharingiai városkában nagy szerencsétlenség történt. Az iskolaépület akkor dőlt be, amikor a tanítás beveződött s a gyermekek nagy része már az utcán volt. Azonban így is sok gyermeket eltemettek a leomló falak. Hat kis leány meghalt, sokan súlyosan megsbesültek.

A körorvosok kongresszusa. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete a körorvosok kongresszusáról megjelent tudósításunk pótlásaképpen közli, hogy dr. Feuer Lipót moholi közösi orvost a Közösi és Körorvosok Országos Egyesületének elnökévé választották.

Szerencsétlenül járt ezredes. A Berlinben állomásozó első gárdeazred parancsnoka,

báró Willison ma lebukott lováról s agyráskódást szenvedett. Az ezredes halálán van.

A Panama-csatorna ára. Cherbourg-ból táviratozzák: A Hamburg-amerikai gőzhajóstersárságnak Kaiser Wilhelm II. nevű postagőzöse 42 $\frac{1}{2}$ millió frank arany-szállítmányval Amerikából ideérkezett. Az arany 155 hordócskába van csomagolva. A szállítmányt, amely a Panama-csatorna vételárának egy része, különvonat vitte Párisba és a rendőrség több közege kísért.

Tanárgyűlés. A pünkösdi ünnepek alatt tartotta meg a tanítóképző intézeti tanárok országos egyesülete VIII. közgyűlését Győrött. A helyi rendező-bizottság védnökei voltak gróf Laszberg Rudolf főispán, aki egyidejűleg a közoktatásügyi minisztert képviselte, továbbá gróf Széchenyi Miklós győri püspök és Fehér Ipoly pannonhalmi főpápa. A rendező-bizottság elnökei Goda Béla alispán, Wenezs Jenő polgármester-helyettes és Kuliszky Ernő tanfelügyelő voltak. A tanárok zöme élükön dr. Kovács János pedagógiai tanárral vasárnap délután 5 órakor gyorsvonattal jött Budapestre. A pályaudvaron óriási közönség fogadta őket. A város középületei fel voltak lobogozva és számos magánházon is nemzeti zászló lengett. Az érkezettek nyomban előértekezletet tartottak és ezután 8 órakor a győri állami tanítóképző intézet fényesen díszített és kivilágított kertjében ismerkedési estére gyűlekeztek. A háziasszonyi teendőket Kartay Jolán igazgatónő végezte. Az estélyre a vendégek kivül a győri társaság számottevő elemeinek nagy része szintén hivatalos volt. A felléközőntök sorát gróf Laszberg nyitotta meg, üdvözlőlvén a pedagógusokat. A tulajdonképpeni kongresszusi gyűlés 23-án délután 9 órakor kezdődött a városház disztermében. Az ülés után 1600 terítéki banket volt a győri vígadóban.

Páparól táviratozzák: Az országos református tanáregyesület ma tartotta közgyűlését, melyen az ország minden részéből 150 tanár volt jelen. Megelőzőleg a református templomban istentisztelet volt. A közgyűlést Dóczy Imre egyesületi elnök szép beszéddel nyitotta meg, megemlékezve Jókai Mór haláláról is és megemlékezett, hogy éppen Jókai volt az, aki a református iskolát, mint magyar iskolát-pust állította a világ elé. A dunántúli egyházkerület nevében Antal Gábor püspök üdvözölte az egyesületet, Hegedűs Sándor a protestáns irodalmi társaság nevében szót a vallás és tudomány kapcsolatáról. Beöthy Zsolt, mint az országos középiskolai tanáregyesület elnöke hangsúlyozta, hogy a magyar kultúra emelését célzó törekvésben és munkában az egész tanárság egyetért és a két tanáregylet közt fennálló viszony példátlan. Kolossy József főispán üdvözölte ezután a közgyűlést és csodálatának adott kifejezést a református tanárság hazafiasága felett. Az üdvözlések után Zoványi Jenő sárospataki tanár tartott felolvasást az 1848. évi XXII. törvényekről és a protestáns iskolák címen. Dr. Antal Géza meggyőzően fejtegette a vidéki akadémiáknak a tulszofolt egyetemekkel szemben való létjogosultságát, Kiss Ernő pápai tanár Veszprémmegye református népéről tartott előadást. Délben banket volt. Berzevics közoktatásügyi minisztert táviratilag üdvözölték.

A kelet-ázsiai háború hatása. Fiuméből táviratozzák: A fiumei torpedógyár annyira el van halmozva megrendelésekkel, hogy a munkások számát tetemesen szaporítják. Jelenleg munkában van Ausztria-Magyarország részére 115, Franciaország részére 126, Oroszország részére 94, Olaszország részére 60, Svéd-és Norvégország részére 24 és Hollandia részére 12 torpedó. Ezenkívül Olaszország 17 kompresszort, későbbi szállításra újabb 70 kompresszort rendelt. A megrendelésekkel a gyár négy-öt esztendeig lesz elfoglalva. Jelenleg svéd tiszték időznek a fiumei torpedógyárban tanulmányozás céljából.

Házasság. Lukács Emil június 2-án tartja esküvőjét Sipos Ilona kisasszonnyal, Sipos Ignác leányával a dohány-utcai zsidó-templomban.

Hevesi Ödönnek, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatójának leányát, Edméet eljegyezte benesau dr. Scheidl Agoston budapesti ügyvéd.

Eckstein Rezső, a Kis, Eckstein és társa nagykereskedő-cég baltagja, eljegyezte Fleischmann Elza kisasszonyt Budapesten.

Katonai ünnepély. A szombathelyi helyőrség játékony célra katonai ünnepélyt rendezett, melynek védnökségét Izabella főhercegnő vállalta el. Az ünnepélyre a védnökön kívül Frigyes főherceg, Mária Henriette, Gabriella és Izabella főhercegnők is ideérkeztek. A vasutnál a hatóságok fejei és a rendezőbizottság fogadta a vendégeket. Dr. Eruszt főispán üdvözlésére Frigyes főherceg magyarul válaszolt. A vasutról a vendégek a huszárlaktanyába hajtottak, ahol kezdetét vette a lovasjáték, melyet 96 altiszt és közhuzár mutatott be. A szünetek alatt Frigyes főherceg megszólításal tüntette ki gróf Erdődy Ferenc, Széll Kálmán, gróf Erdődy Sándor titkos tanácsosokat, dr. Eruszt főispánt, Reiszig Edét, báró Rohonczy György tábornokot, Nagy Jenő főispánt. Az előadás után fél óráig tartó cercele volt, amikor Izabella főhercegnő a tisztke nejeinek hódotatát és a huszártisztikar tisztelgését fogadta. Aztán virágkorzó következett a Szt. István parkban, melyben Vasmege és a szomszéd vármegyék előkelőségének mintegy 100 fogat vett részt. A vendégek este 7 órakor különvonattal Bécsbe utaztak.

A Dreyfus-ügy halottai. Párisból jelentik: A Montmartre temetőben a minap hű barátai jelenlétében leleplezték Zola síremlékét. A nagy regényíró és emberbarát mellszobra, amelyet Solari készített, a megszólalásig hű, s gránitból készült talapzaton nyugszik. A síremléket egészen elborították a koszorúk François Jourdain beszéde után Zola barátai, köztük Labori, Dreyfus, Octave Barbeau, Echnach, Bruneau, Dayot és Madame Séverine, elvonultak a sír előtt, Picquart ezredesnek a semmitőszéknél volt dolga. Ez a gyászünnepe és a revíziós eljárás két tényezőjének, Bogerniek és Moliniernek minap történt halála, emlékeztetbe idézik a Dreyfus-ügynek ama szereplőit, akik a per megindulása, 1897 óta meghaltak. Az első volt Pellieux tábornok, Walsin-Esterházy vizsgálobírója. 1899. szeptember 10-dikén, az újabb rennesi ítéletet követő napon meghalt Scheurer-Kestner szenátor. Elhunyt aztán Duclaux, Trarieux, Bernharde Lazare, aki először hangoztatta Dreyfus ártatlanságát. A vezérkari párt részéről mindekelelt Henry ezredes említett, aki tudvalevőleg öngyilkos lett a fogságában. Továbbá Guenée és Brucker rendőr-ügynökök, Lemmercier-Picart, a rendőrség alkalmi ügynöke, aki eddig ismeretlen módon halt meg. Végül néhány hónappal ezelőtt meghalt Brogniard alezredes, a rennesi hadbírósg tagja.

Fenyő Sándor ügye. A Fenyő Sándor védelmével megbízott st.-galleni ügyvéd Fenyő családhoz Budapestre táviratot küldött, melyben valótlannak mondja a bécsi Zeitznek Fenyő kiadatására és hazaszállítására vonatkozó híret. Fenyőt a svájci hatóságok mindeddig nem adták ki. Különben is a kiadást egy hatósági tárgyalás fogja megelőzni, melyen a vádlott és védője is jelen fognak lenni és amelyen a bíró meg fogja állapítani, hogy a kiadatásnak helye van-e vagy sem. Ha a bíró a kiadatás mellett dönt, akkor a svájci külügyi hivatal erről értesíteni fogja a bécsi külügyminisztériumot. Ez aztán a magyar igazságügyminisztériumhoz fogja az ügyet áttenni, mire a budapesti ügyvédség intézkedni fog Fenyő hazahozatala iránt.

Öngyilkos diák. Sepsiszentgyörgyről táviratozzák: Mircse József VII. osztálybeli tanuló szombaton délelőtt szívenlőtte magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett.

Agyonvert állomásfőnök. Berlinből jelentik: Tegnap este három munkás szállt be a városi vasut egyik kocsjába, ahol több hölgy ült, kikkel a munkások nagyon durván bántak. A hölgyek erre a legközelebbi állomáson elhagyták a vonatot, egy asszonyt kivéve, aki férjével együtt maradt. Minthogy a munkások ezzel az asszonnyal tovább gorbombáskodtak, a férj az Alexander-strasse állomáson panaszt tett s ott a munkásokat felszólították, hogy a vonatot hagyják el. A munkások ellenszegültek és a kalauznak, amikor kituszközte őket, a

fülét leszakították. Amikor végre a Perronon voltak, dühük az állomásfőnök ellen fordult, akit nekikasztottak egy vaskorlátlan s addig verték, hogy mikorára a rendőrök megérkeztek, a szerencsétlen ember meghalt.

— **Halálozás.** Az elhunyt *Kugler Géza*t, a képviselőház gazdasági főnökét ma délután négy órakor szentelték be a képviselőházban lévő lakásán, ahonnan este *Ujvidékre* vitték, hogy ott a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. A gyászszertartáson megjelent *Perczel Dezső*, a képviselőház elnöke, *Andor Gyula* elnöki tanácsosa, a távollévő ház-nagy képviselőitében *Decseffy Arisztid*, továbbá *Orczy Dezső*, *Thassy Károly* a nagyiroda igazgatója és még sokan a képviselőház tisztviselői közül.

Ma délután 3 órakor temették el *Berger Ödönné*, született *Tenczer* Irmát nagy részvét mellett. A napilapok kiadóhivatalának vezetői, valamint a hirdetői irodák tulajdonosai testületileg jelentek meg a végtisztviselésen.

Grácból táviratozzák: Tegnap délután elhunyt báró *Hammer-Purgstall* Artur amsterdami osztrák-magyar konzul.

Krakóból táviratozzák: Tegnap elhunyt dr. *Cyhrovicz* Leo egyetemi tanár, az egyetemi iroda titkára.

— **Kuroki — görög.** Egy athéni lap, a *Neon Asti* azt az érdekes hírt közli, hogy a japánok kiváló tábornoka, aki a Jalufolyó melletti haditénynyel szerzett magának babérokat, görög vér. Az Athéni lap szerint *Kuroki* tábornok, a jalui győző, görög származású s az ascupóhs-beli Kuroki család sarja. Ezek a Kurokiak grófi ranggal dicsekedhetnek, amelyet egyik ősiük kapott a Velence ellen viselt háborúban tanúsított bátorságért. Kurokinak egy másik őseit száműzték Oroszországból. Ez a Kuroki Romániába költözött, ahol megnősült. Házasságából két gyermeke született, egy fiú s egy leány. A fiú Japánba vándorolt, a leány pedig férjhezmenetele után visszakérült Görögországba. Ha ezek az információk igazak, úgy Kuroki japán generális nem más, mint ama Japánba költözött hellénnek a fia. Dr. Kuroki, egy Areopolisban élő tanár, nemrégiben Athénbe jött, hogy Kuroki tábornok leszármazását megdönthetetlen adatokkal bizonyítsa. Japán forrás szerint Kuroki Sacsumából származik.

— **A lovaglás áldozata.** A tegnapi *kassai* lövészverseny áldozata, *Földberth József* huszárfőhadnagy az urlovas sportnak az idén már második halottja. A főhadnagy szenvedélyes hibe volt a lovaglásnak és a lövészverseny sportnak. Ezelőtt négyévtel kisebb versenystállót alapított, amelynek lovait maga trainirozta s rendszeren maga lovagolta a különböző urlovas-versenyekben. 1900 óta Alagon is, de főleg a vidéki pályákon szép sikereket ért el. Mint urlovas, 1900-ban egy, 1901-ben 8, 1902-ben 8 és 1903-ban hét versenyt nyert. Az idén is már egy futamban aratott diadalt; utolsó győzelmét vasárnap Kassán aratta *Walter Scott* nevű lován. A tragikus véget ért sportsman a Nyiregyházán állomásozó 5. sz. huszárezredben szolgált s kedves modorúként különösen sportkörökben tisztelték és szerették. Halála nagy veszteség az urlovas-sportra nézve is, amelyet az idén már *Benischko* főhadnagy halálával is nagy csapás ért.

— **Jégviharok.** A pünkösdi esőzéseken kívül ma már szomorú híradások jégviharokat jelentenek. Sokhelyütt iszonyu pusztítással vonult át a vihar, amely tulnyomórészt a Dunántulán dul.

Hétfőn este és éjjel *Nagykanizsán* s környékén negyedóraig tartó erős jégeső volt, huzamosabb felhőszakadással. *Bogola*, *Cserfő*, *Galam-bok*, *Kiskomárom* és *Csapi* községek dús természetű igérő szőlői tönkre vannak téve. Gabonában és gyümölcsben óriási a kár. Az országutak legtöbbje vízzel van borítva, az ár hőmpölyög és a víz hidakat, ólakat és háziállatokat víz magával. A szélvihar az épületekben is nagy kárt tett. A kanális kiáradt. A kanizsa-bécsújhegyi vonalon Kanizsa és Gelse között a vasúti töltés egy kilométernyire alá van mosva, amiért a vonatközlekedés hétfő este 10 órakor megszűnt. Az

utazók nyílt pályán a vonaton töltötték az éjt. Ma reggel Kanizsáról a helyszínére ment az osztálymérnökség 400 munkással. A közlekedést ma délután 5 órakor helyreállították. A ma megkezdődött sorozására az ujoncok egy része nem jöhetett be Kanizsára.

Sopronból jelentik: Hétfőn délután Sopronmegyéében bő esőzések voltak. A megye déli részén, a déliásvat mentén nagy jégeső volt, mely a veteményekben nagy kárt okozott. — *Tapolczáról* táviratozzák: Tegnap délután ismét pusztító vihar dult Tapolca vidékén. Somló, Tosok, Deveser, Ederics, Diás, Vashegy, Keszthely és a velük szomszédos szőlőket elverte a jég. A nép nagyon el van csüggedve és nagy inségnek néz elébe.

— **Látogatás Verne Gyulánál.** Egy német újság párisi tudósítója meglátogatta *Verne Gyula*t, a fantázia nagy mesterét, amienszi magányában s ez alkalommal igen érdekes nyilatkozatokat hallott az öreg poétától a jelenleg aktuális kérdésekről. A saját személyére vonatkozólag elbeszélte Verne, hogy fiatal korában a drámaírodalom felé hajlott, de szerencsére még idejében belátta, hogy azon a pályán nem terem számára babér. Akkor lépett — valami ismeretlen erő által hajtva — a regényírodalom terére és maga is bevallja, hogy büszke arra, amit negyven esztendő alatt össze tudott írni. Regényei közül a *Különös végrendelet* címűt tartja a legkiválóbbnak. Mint mondá, még egy egész tuat kész regénye van, amelyeket kétévi időközökben fog közreadni. A legközelebb megjelenendő regényének a címe: *Il sera le dernier mot de l'automobilisme*, melyben megírja mindazt, amit az automobil végso fejlődéséről elképzel. Verne nem szereti az automobil és különösen eliteli a vele való tulságos foglalkozást. Szerinte a modern sportfanatizmus a civilizált emberiség dekadenciája. A tudósító megkérdezte Vernét, hogy kicsoda érzéseket kelt benne az orosz-japán vérontás. Verne így felelt:

— Ez a háboru valóságos irtózáttal tölt el engem. A legrettenetesebb háboru, amelyről valaha olvastam. De úgy hiszem, hogy mégis csak hasznát fogjuk látni ennek a rettenő párbajnak, mert a népek belátják, hogy a háboru nem egyéb tömeggyilkolásnál, amely a mellett rettenetes összegekbe kerül. Egészen bizonyosra veszem, hogy ezután sokkal ritkább lesz a háboru, mint eddig.

Az újságíró megjegyezte, hogy mindennek dacára folyton tökéletesebbek lesznek az ölfegyverek.

— **Civilizált barbárság — felelte az ősz író — annál nagyobb a diplomaták felelőssége, akik tartoznak a béke fenntartására ügyelni.**

Verne e kijelentésével végződött az érdekes beszélgetés, amelynek során az újságíró örömmel észlelte, hogy Verne ugy testileg, mint lelkileg meglehetősen érzi most magát.

— **Gyujtogató betörők.** Megirtuk a minap, hogy *Klein Ignác* kukoragyáros József-körut 3. számú lakásában tűz támadt és 4—5000 koronát érő butor és kelengye elégett. A rendőri nyomozás során érdekes fordulat állott be a tüzeset ügyében. *Klein Ignác* ugyanis e hó 10-ike óta családjával vidéken nyaral. Mielőtt elutazott, gondosan bezárta a lakást. E hó 22-én a házbeliek nagy meglepetéssel vették észre, hogy a lakás ajtaja nyitva van és süri füst gomolyog ki. Valószínű, hogy betörők jártak a lakásban és vagy gondatlanságból, vagy szándékosan felgyújtották a lakást. A rendőrség keresi a gyujtogató betörőket.

— **A hosszú élet titka.** Ezt a nagy titkot *Sir Hermann Weber* árulja el egy német egészségügyi szaklapban. Sorra elmondja, hogy mit csináljunk, mit ne csináljunk s ha mindazt megtettük, illetve meg nem tettük, amit ő parancsol, vagy megtilt, akkor — meg fogunk öregedni. Szívünket például rendszeres sétálással kell örökké fiatal állapotban tartanunk. Félórától három óráig terjedhető időt fordítsunk naponta a sétálásra és pedig akár esik, nem. Hetenl'nt egyszer tessék egy legalább hat órahosszat tartó kirándulást tenni — gyalog.

Még ez sem elég! A szabad levegő behatása nem lehet eléggé intenzív ezeken a rövid hatnyolcórás sétátskákon. Évenként feltétlenül szükséges egy három-négyhetes gyalogutazás. Ez még kopasz embereknek is ajánlható — hajnövesztőül. Az uton azután megjön az étvágy. Hus-sal csillapítandó. Mit vegetariánizmus? Csak minél több hus, de annál jobban megrágvá. Inni nem szabad sokat, de egy pohár sör, vagy bor, esetleg egy kupica pálinka csak jó lehet. Tulságos alkohollevezt árt a test ellentálló-képességének. Mérsékeltén ajánlatos a tea, kávé, kakao és csokoládé, valamint a dohányzás és a tubakolás. A rendes napi foglalatosság mellett kell, hogy az embernek egy olyan mellékfoglalatossága is legyen, amely megakadályozza az unatkozásban. Ilyen például a sakk, vagy a kártya, persze szenvedély nélkül, csupán ártatlan gyönyörűségéből. A folytonos szórakozás pótolja az amugy is ártalmas, tulsok alvást. Ebből 5½—7 óra teljesen elég. Korán fekiidni, nagyon korán kelni. Körülbelül ezekben foglalja össze *Weber* az ő tanításait, amelyek szerinte: „hosszu, hasznos és boldog életre, valamint késői, fájdalomtalan meghalásra vezetnek.“

— **Százharminc ember halála.** New-Yorkból táviratozzák, hogy a *Corvin* gőzösnek, mely Seattle és Nume-Alaska között közlekedik, nyoma veszett. Nagyon valószínű, hogy elsüllyedt. A hajón 130 ember volt.

— **Az okos örült.** *Kopenhágában*, a legutóbbi kihallgatáson, írják a kopenhágai újságok, megjelent egy harmincesztendősről, hogy ismert és előkelő dán család tagja. Amikor bejutott a királyhoz, nagy tisztelettel, de szokatlan melegséggel üdvözölte az uralkodót.

— Mit kíván? — kérdezte a király nagyon barátságosan.

— Nagyon szeretem felségedet, s ha fel-séged is szeret engem: vegyen el.

A király azt hitte az első pillanatban, hogy a nő csak nagy zavarában mondott ilyen furcaságot s ezt felelte:

— Azt hiszem, én már öreg vagyok ahhoz.

— Akkor a kabinetiroda titkáranak a felesége szeretnék lenni.

Azt hiszem, ő is öreg már, — mondta a király.

— Vagy talán az igazságügyminiszter vehetne el . . .

A király ekkor intett a hadsegédnek. A hadsegéd udvariasan fölszólitotta a hölgyet, hogy menjen el vele a miniszterhez. Természetesen kiderült, hogy a szegény leány örült. A király, amikor ezt jelentették neki, nevetve mondta:

— Az lehet, hogy örült, de bizonyos, hogy nem bolond, aki olyan jó dolgot kíván.

— **Vitéz Mátvás felháborodása.** *Egerben* a mult vasárnap volt a nagy vásár, amelyre a környékről ezerszámra özönlenek be Dobó híres városába az emberek. Ennek a vásárnak egy kis epizódja volt, amely jellemző a magyar paraszt szívére. Mindenféle látványosság között, írja egri tudósítása alapján az *Esti Újság*, legtöbb látogatója a vízsonfedeles panorámának volt, amelyen a leghiresebb államférfiak életnagyságu viasz-modelljei sorakoztak a hiresebb gonosztevők és egyéb nevezetes emberek viasz-figurái mellé. A panorama impressziója lelkesülten magyarázta a bámész-kodó közönségnek:

— Itt van *XIII. Leo* pápa, itt van *Bismarck*, a vaskancellár! Ez a három ur itt *Berecz*, *Spanga* és *Pitelli*, akik Majláth országbirót meggyilkolták. Ez a rettenetes emberi állat itt *Lucheni*, egy alávaló olasz, aki a mi anyval-lekü Erzsébet királynénkat Genfben szíven-szurta!

Elképpelve hallgatták a rekedthangu magyarázót az atyafiak, mikor egyszerre *Vitéz Mátvás* kistályai gazdaember, aki furkósbotjára támaszkodva figyelt, fölkiáltott:

— Ez az a gazember?! — ordította ma-

gánkívül a mérgetől s mi telhetett tőle nagy felháborodásában, a következő pillanatban hatalmas ütést mért botjával Lucheni fejére.

A viaszfigurának egyszerre berohadt a homloka s a panoráma impresszáriója kétségbeesetten vetette rá magát az atyafira. Veszedelemes dulakodás támadt s végre is a rendőrök bepiszték Vitéz Mátyást a városházára, ahol nagy keserűséggel gombolt ki zsebéből négy darab tiszt a panoráma kezébe:

— Aztán azt mondom, hogy ilyen fenévatat ne mutogasson kend máskor a magyar embernek!

— **A ridikül.** A budapest—hatvani vonalon szakatolva kapaszkodott fel a délutáni személyvonat a besnyő-kolostori lejtőre. És egyszerre csak fűtült egyet, hosszasan, veszedelmethirdetően, azután a nyílt pályán megállott. Az utasok — nagyrészt pünkösdi kirándulók — rémülten ugráltak ki a zsufolt kocskból és zavaros összevisszaságban kérdegették egymást:

— Mi az? Mi történt?

— Valaki megrántotta a vészféket.

Az egyik harmadosztályu kocskból öreg, tőpörödött anyóka került elő. Fakó szemeiből anyányi könnyek potyogtak szinehagyott ünneplőjére és a hangja el-cseszkült, amint nagyjedten mondogatta a kalauznak:

— A ridikülöm... a ridikülöm...

Azután leült a koci lépcsőjére és zokogott csendesen, mint az őszi eső. Persze faggatták, hogy hát mi baja esett a ridikülnek, mire az öreg néni akadozva, szepege, fel-felsőhajtva szólott:

— Leesett valahol... Nem tudom, mikor... Csak most vettem észre... És benne volt az a lovacska, amit a Lajoska unokámnak vittem volna Aszódra... Segítsenek az urak, hogy az Isten is áldja meg... Péczelen még megvolt...

Mikor aztán felvilágosították, hogy a vonat nem vár, amíg ő Péczelt megjárja, végtelen szomorúsággal húzódott meg az egyik sarokban és keservesen elsiratta a szegény lovacskát, amely Péczel és Besnyő között, valahol a végtelen sinpár közepén, egy zöld ridikülben busul a cinnfejével, azon, hogy mit csinál majd Lajoska, ha a nagymama nélküle érkezik meg Aszódra.

— **Megkancsukázott orvos.** A transzkaspiai terület orvosegyesületének rendkívüli közgyűlése nemrégiben kalandos esetről vett fel jegyzőkönyvet. A múlt hónapban egy este nyolc óra tájban a központi ázsiai vasút főorvosát, dr. Szabuszovot telefonon felszólították, keresse fel rögtön a transzkaspiai kozák-brigád súlyosan megbetegedett parancsnokát, Kovalev vezérőrnagyot. Az orvos rögtön el is ment a vezérőrnagy lakására és akkor legnagyobb meglepetésére bor mellett találta Kovalevet és polgári vendégek társaságában. Kovalev pohárral kínálta meg az orvost, de alig tette ez vissza a poharat az asztalra, nyolc kozák hátulról megragadta, levetkőztette s irgalmatlanul megkancsukázta. A hátára is fektették és a hasán is megkorbácsolták. A kegyetlenség okáról azonban egyetlen szót sem szólt Kovalev. Az említett orvosegyesület magáévá tette az ügyet, hogy elégtételt szerezzen a megkínzott orvosnak. Időközben Svanov tábornok, a transzkaspiai terület kormányzója felfüggesztette az embertelen Kovalevet és tétlenül jelentést tett Pétervárról. Az eset nagy feltűnést keltett Oroszországban. Felháborodással irt róla a moszkvai *Ruszkija Vjedomosti*, az *Oszvobozdenje* című lap pedig legújabbán azt közli, hogy Kovalev egy Pétervárra küldött irásában beismeri a bűnét és úgy akarna vezekelni érte, hogy Mandsuriába megy a hadsorbába.

— **Kénytelen medvevadász.** Belényesről írják: Tegnap a dombroványi legelőn két hatalmas medve mutatkozott. A pásztor fellárta a lakosságot és mintegy 200 ember üldözötte a mackókat. Brósz község közelében az üldözőkhöz csatlakozott két csendőrségi, akik közül az egyik a nép figyelmételenre két övét tett a medvékre, amelyek sértetlenül ma-

radtak, ellenben Horzse Pásk földmivest halálosan találta. A medvék ezután *Kocsuba* irányába menekültek, utközben két ember sebesítve meg. Kocsuba község előtt végre sikerült a bestiakat agyonverni. A sebesülteket a belényesi kórházba szállították.

— **A fátyolos kalap.** Észrevétlenül csunya, régi divat kezd lábrakapni a hölgyek közt: a fátyolos kalap izléstelen divatja, amelyet már a hatvanas években is általánosan csúnyának tartottak. Nem elég, hogy a szoknya maholnap csak úgy lesz divatos, ha mentől szélesebb, olyan, mint a krinolin; a zubbony és a derek ujjai felül a vállon szükeik, de a könyöknél szélesebbek, formátlanok, bővebbek, mint évtizedek előtt; a felöltő-divat 1860-ban volt újdonság; olyan széles, mintha krinolint kellene elfogadnia, sőt még a rövid kis zekéknek sincs semmi formájuk, annyira szélesek s most mindehhez kezdik a hölgyek felkapni a fátyolos kalapok divatját, mint ahogy a hatvanas években viselték. Különösen Bécsben általános már a fátyolos, csipkés, pantiákás, diszletlen kalap s most erősen terjed Budapesten is. A májusi korzón az osztrák császárvárosban a legelőkelőbb hintókban nem látott másféle kalapot a közönség, csak ilyen ócska divatú, amelynek teteje lapos s amelyről hosszán lefejtve a sok szalag és a sűrű fátyol le majdnem derékig. A szép, hullámos haját, a művészi frizurát, a bársonyos homlokot, sőt a szép szemeket is eltakarják ezek a kalapok, a robogó kocsikban pedig a szertelibenő csipkék, fátyol és pantiákák torzítják, vénítik a hölgyek arcát. Annyi bizonyos, hogy hosszúéletű nem lehet ez a divat, mert az előkelő bécsi hölgyek máris csak ritkán, csak kocskiban viselik a fátyolos kalapot, gyalogsétákon soha. Egyébként az ócska, csunya kalapdivatot az amerikai hölgyek importálták Londonba, onnan Párisba s így jutott el Bécsbe s hozzánk is.

— **A férjgyilkos.** Érszékújvárról jelentik: Tótmegyeren e hó 2-án átlőtt mellet halva találták *Kolcsányi* uradalmi eszóst. A boncolás megállapította, hogy a eszós gyilkosság áldozata lett. Súlyos gyanuok alapján letartóztatták a meggyilkolt feleségét.

— **Rendőri hírek.** Ma délelőtt a Dohány-utca 5. számú ház III. emeletéről leugrott egy 45—50 év körüli munkás. A mentők hadokolva vitték a Rókus-kórházba. — Az éjszaka az Almássy-téren *Török Győző*, *Gescheit Miksa*, *Krcek Antal* és *Török Ferenc* iparossegédek összeverekedtek, miközben *Török Győzött* és *Gescheit Miksát* súlyosan összeszurkálták. — A Kerepesi-ut és Gyöngygyutak-utca sarkán tegnap este a közúti villamos egyik kocsjára elgázolta *Kammerer Paula* csavargónót, akit a Rókus-kórházba szállítottak. — A rendőrség letartóztatta *Lebovits Lipót* csavargót, akit zsebmetszésért már többször megbüntettek.

Sztrájkoló hivatalnokok.

Irta: *Cesare Lombroso.*

Az egymást követő nagy sztrájkok a fontos kérdések egész sorát vetették fel. Mi az az ok, mely a munkást — gyakran nagy eredményen — a munkaadó ellen izgatja? Hol van az a határ, ameddig joggal használhatja a munkás a sztrájk borzasztó fegyverét? És végül, mit jelent a magasabb, tehát aránylag jó gazdasági viszonyok között élő hivatalnokoknak a sztrájkmozgalomban való részvétele?

Mindenekelőtt azt kell kétségtelen ténynek megállapítanunk, hogy a sztrájkok, különösen az általános sztrájkok nem egyebek a kapitalizmus patológiai megnyilatkozásainál, melyek a szociálpolitika fejlettebb stádiumánál egészen el fognak tűnni és melyek következményeikben kivétel nélkül rendkívül fájdalmasak és elszomorítottak. Számadatok bizonyítják ugyanis, hogy a sztrájkoknak csak 40, legfeljebb 50 százaléka sikerül, a többi hatástalanul mulik el. Ha sikerül a sztrájk, ennek oka legtöbbszörre az, hogy a közvélemény rokonszenvezett vele, vagy az illető iparág olyan, hogy a munkaadó könnyen teljesíthette a felmerült kívánságokat. Am ha a sztrájk nem sikerül, mint ahogy eredmén-

telen volt a hollandi és magyar vasúti sztrájk, akkor nem csak a munkaadóknak okoz nagy kárt, hanem a sztrájkoló proletároknak is.

A sztrájkok, melyek 1881. január 1-től 1894. június 30-ikáig ütöttek ki az Egyesült-Államokban, 1425 millió dollárnyi veszteséget okoztak, melyek kétharmadrésze a munkásokat és egy harmadrésze a tőkepénzeseket érte. Az a kár, melyet Magyarországon az áruszállítás költségeinek elvesztése egyetlenegy nap alatt okozott, annyira rugott, mint amennyit a vasutasok egész követelése tett volna.

De ha a sztrájkokat gazdaságellenes jelenségnek tekintjük is, a munkásnak mégis megvan a joga ennek a fegyvernek felhasználására. A valóságban ugyanis mindaz, amit a munkás — bármilyen eszközzel is — a kapitalistától csikar ki, a szociális tömegre nézve nyereség, a népgazdagságnak nem apadása, hanem gyarapodása. Ennek a ténynek magyarázata igen egyszerű. Egy tízfélresnek a munkásra nézve sokkal nagyobb értéke van, mint a milliomosnak nézve, noha mindkét esetben a gazdagságnak ugyanaz a töredéke. Az előbbi sokkal több élvezetet tud magának rajta szerezni, mint az utóbbi. A tízfélresnek a kapitalista zsebéből a munkásnak zsebébe való vándorlása tehát szociális szempontból rendkívül fontos jelenség és az olasz parasztok, akik az elmúlt évben sztrájkjaikkal 48 millió lírával gyarapították jövedelmeiket, a nemzeti gazdagság is 48 millióval gyarapították, mert 48 millióval többet adnak ki husra, kenyérre, cukorra, ruhára stb.

Nagyon érdekes és következményeiben kiszámíthatatlan fontossága az az új jelenség, hogy biztos jövedelmű hivatalnokok, különösen államhivatalnokok is csatlakoznak hozzája. Ezek között a sztrájkok közül különösen a magyar érdemel figyelmet, minthogy hívei között vezető hivatalnokokat találunk, olyanokat, kiknek fizetése 1200 és 3000 korona és még több között változik. Ugyanez a jelenség mutatkozott Olaszországban is, ahol tanítók, tanárok, városi hivatalnokok egyleteket alakítanak, kongresszusokat tartanak, kérényeket nyújtanak át, tiltakozásokat dolgoznak ki, feltételeket szabnak és gyakran több eredménnyel, mint a proletárok.

Nos hát jogosak-e a magasabb hivatalnokoknak ezek a reklamációi és új követelései? És a törvény szempontjából megengedhetők-e? Bizonyos, hogy jövedelmeik nem mindég arányosak szükségleteikkel. Így hát gyakran éppen olyan keservesen küzdenek az adósságokkal és nyomorral, mint a munkás.

De ez a pártatlan bíró szemében mégsem igazolja követeléseiket annyira, mint a munka viszonyai az övéit. A hivatalnokot nem bocsátja el a kenyéradó önkénye egyik napról a másikra, mint ahogy elbocsátja a munkást, aki csekély bérért nehéz, egyhangu, kimerítő munkát végez és kinek mindig el kell készülnie lennie arra, hogy valamely új gépben félelmetes konkurrenset kap, amely az utca kövezetére veti ki. Azonkívül élete fogytáig fogoly, aki egészségtelen helyiségben tengődik, ahol por, nedvesség, kigőzölögés, gyakran robbanás és összeomlás leskelődik életére. Egészen másképpen folyik a hivatalnok élete, aki néhány órai munka után szabad. Mindenha barátságos környezetben él, ha beteg, elmaradhat hivatalából, a nélkül, hogy elveszítené kenyerét, és aki abban a megnyugtató tudatban néz a jövő elé, hogy bizonyos számú év elteltével nyugdíjat kap. A sztrájkoló hivatalnok iránti ellenszenvet azonban még más körülmény is erősíti. A hivatalnok kapitalistája ugyanis az állam és amit ettől kiesik, az nem válik az összesség javára, ellenkezőleg, az új szükségletet az összességnek kell fedeznie. Az államnak tudniillik a fizetések emelésére szükséges összegeket új adók útján kell megszereznie és így új terhetek ró a népre és az országra.

A magyar vasuti sztrájk kérdésénél ezenkívül még azokat a hivatalos számokat is tekintetbe kell vennünk, amelyeket az *Annuaire Statistique Hongrois*-ból (Budapest 1904) vettünk ki és melyek szerint a magyar vasutaknak kilométerenként számított bevételnyaggyobbadásai nem jelentékenyek. E számok szerint a bevétel volt:

1897 5900 K. kilométerenként
1900 6038 „ „
1902 6250 „ „

Ezek a számok gazdasági szempontból egyáltalában nem igazolják azt a forradalmat, melyet a vasutasok támasztottak, és megmagyarázzák azt is, hogy mért végződött sztrájkjuk kudarccal.

Szezon.

Édes, virágos Május-asszony
Ó, hogy haragszom én magára!
Mondja csak: mért olyan szépséges,
Mint Április, az ön mamája?

Amit művel, nem szép valóban:
A rózsák ünnepét lerontja;
S most is felhőkötől feketéllik
Csodás kékségű horizontja.

Rosszkedve lám elrontá zordul
Ünnepét sok szerelmesének,
S elnémult sok leánynak ajkán
A vidám, szép pünkösdi ének.

S ha már mindez meg nem hatotta,
Miért nem gondolt Wampetiscsre,
Kinél oly jó a liba süve
S kinek a keresztneve Imre.

Kinél esténként zene játszik,
Kinél mindig oly jó az étel,
Hogy e szempontból ő az első
És tán az utolsó kivétel.

Miért nem gondolt Óbudára,
És Gerbeaudra kiűn a ligetben?
Szép Május-asszony, mondja, mért volt
Ilyen szépséges és kegyetlen?

Asórt, lássa, mégsem haragszom,
Hogy vége a sárga cipőmnek,
S hogy vége a tennis-ruhámnak
S a szalmakalapomnak főleg.

Hogy tönkretett anyagiakban,
Nem bán engem e zord valóság,
De áldom őt, mert kinyitotta
A piros szegfűt és a rózsát.

—S.

FŐVÁROS

(*) **Az ó-budai szőlőtelep bérbeadása.** A tanács, a közgyűlés utasítása folytán, ma árverést hirdet a III. kerület ó-budai amerikai szőlőtelep bérletére. A telep 6^{1/2} magyar hold kiterjedésű s rajta földszintes épület is van. A bérlet 12 évre szól. A területet szőlőtelepeként kell fönntartani, azonban esetleg átalakulások is történhetnek. Az árverés június 6-ikán délelőtt 10 órákor fog megtörténni, szóbelileg, a III. ker. előjáráságnál.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Vígshízház.** A berlini színészek ma Halbe Miksa legújabb háromfelvonásos drámáját mutatták be. Az *ár* (Der Strom) a Visztula partján játszódik, egy gát-felügyelő háza előtt, a tavaszi jégár megindulásakor. A gátfelügyelő (Doorn Péter) elsikkasztotta atyja második végrendeletét s két öccsének a kijátszásával az egész örökséget magához kaparította. Lelkiismerete csak akkor támadt föl, amikor két kis fiát halva huzták ki a folyóból. Ekkor bevallotta bűnös manipulációját a feleségének. Az asszony később ró akarja venni,

hogy tegyen töredelmes vallomást az egyik testvér előtt, aki mint folyamornök tért vissza hosszú évek múltán s akit az asszony titokban szeret. De a kemény, gonosz ember ellentáll, sőt akkor is dacosan tagad, amikor a bűn végre kiderül. Legifjabb öccse, tele utálattal a zsarnok bátyja iránt, ki akarja vajúni a véd-gátat, hogy a rohanó ár mindent elsöpörjön. Péter utána rohan, dulakodik vele és mindakettő belezuhan a rettentően megáradt folyóba, ahol menthetetlenül elpusztulnak. Ez a családi dráma fényes technikával megírt szindarab, tele komor színekkel és izgató hangulattal. A berlini társaság ezuttal is tökéletes interpretátora volt a szerzőnek. Kayssler, Engels György, Winterstein, Wrangel Hedvig, Licho és Heims Elza vettek részt az előadásban.

Holnap, szerdán józú vigjátékkal folytatják a berlini nagysikerű vendégszereplésüket. Bemutatják *Schlaifer* Erik *Des Pastors Riecke* című darabját, amely egy tenyeres-talpas berlini szakácsnő tragikomikus sorsáról szól. A darabban *Wrangel* Hedvig a címszerepben legkiválóbb alakítását nyújtja, a lelkész Winterstein adja, hálás szerepe van *Wassmann* Hansnak, valamint *Durieux* Tillának és *Kayssler* Frigyesnek is.

** **Az Én, te, ő!** szombati előadásával a Királyszínháznak egy házi ünnepe esik össze: ezen az estén játszik *Fedák* Sári a színház megnyitása óta százötvenedszer, ahány fölépésre szerződése szerint kötelezte van. A színház igazgatósága, személyezte s a szerzők, akiknek darabját a művésznő a télen diadalra vitte, erre az estére *Fedák* Sári ünneplését készítik elő. Addig is a hét minden napján az *Én, te, ő!* (*Le sire de Vergy*), a szezonveg legnagyobb sikere kerül színre: *Küry* Klárával és *Fedák* Sárral, akiknek közös díszösége estéről estére növekszik, s a Királyszínház egész személyzetével a főszerepekben.

** **A Népszínház** e heti műsora akképp változik meg, hogy a *Konzul felesége* holnap, szerdán, azután szombaton megy, csütörtökön *Bob herceg*, pénteken pedig a *Kornevillei harangok*. Serpolette szerepét *Hegyi* Aranka fogja ezuttal játszani, Gáspár apó szerepét pedig *Solymosi* Elek.

** **Jókai-ciklus a Nemzeti Színházban.** A jövő szezon elején a Nemzeti Színház Jókai-ciklust rendez. A több estére terjedő ciklust az igazgatóság Jókai Mór legkiválóbb darabjaiból állítja össze.

** **Nemzeti Színház.** Holnap, szerdán *Szigeti* József emlékeztetőre színre hozzák a *Csizmadia mint kísértet* című népszínművet, amelyre az igazgatóság az Akadémiát, a Kisfaludy- és Petöfi-Társaságot is meghívta. A népszínművet 1856. október 13-ikán adták először, amikor a címszerepet a szerző, *Szigeti* József kreálta s a darab eddigi 45 előadásán játszotta. Utoljára 1884-ben került színre. A holnapi reprizen először játszása a címszerepet *Gál, Örszét* — *Vizváriné, Zsuzsi* — *Vizvári Mariska, Alpárit* — *Bakó, Miskát* — *Rózsahegy, Karádyt* — *Pethes, Bálintot* — *Hetényi, Kallósyt* — *Gabányi*, aki ezt a szerepet már 1884-ben játszotta.

** **A Sonzogno-pályázat.** *Milanóból* jelentik: Kétszázharminchétfelnyolvasós operából, amely 1903. január 31-ikéig érkezett be a *Sonzogno*-pályázatra a nemzetközi zsiúri három művet talált méltónak az *ötvénezer líras* pályadíjért való küzdelemre. Ez operákat be is mutatták három estén a *Teatro Lyrico Internazionale*-ban. Az egyik *Franco* da *Venezias* „Kék Dominó”-ja jelentékeny orchestraális előnyöket mutat, de hiány van az eredetiségnek és természetességnek. Jobban tetszett *Francesco Filiasis* „Manuel Menendez”-e, amelynek librettója *Edmondo* de *Amicis* egy novellájából készült. A huszonegy éves komponista nem bővelkedik éppen eredeti eszmékben, de néhány behízelgő melodikus szám és a hatásos hangszereles zajosabb tetszést szerzett meg neki. De leglelkesebb volt a francia *Gabriel Dupont* „La Caprera” (A kecskepásztor) című operájának a fogadtatása. Ebben a muzsikában igazi drámai erő lüktet. Az opera nagy sikert aratott, amelyben azonban a beteg szerző nem gyönyörködhetett. *Bellini* *Bel Sorel*, továbbá *Palet*, *Fassino*, *Corradetti* mozdították elő a sikert. A zenekart *Perozio* vezette.

** **A kaméliás férfi.** A Budai Nyári Színházban szombaton lesz a bemutató előadása *Kövesy* Albert *A kaméliás férfi* című eredeti

énekes életképének, melynek zenéjét *Barna* *Izso* szerlette. *Krecsányi* igazgató a darabot nagy gondallal rendezti.

** **Brieux kritikája.** *Brieux*, a franciák hírneves drámaírója, akit eléggé ismernek nálunk is színrekerült darabjaiból, megírta *A bölcsőt*, *A vörös talárt*, s hogy többek között *A méletyt* is megírta, ebből leginkább kitűnik, hogy a legkényesebb témák közé is mer nyulni, mikor a társadalmat javítani akarja. De elítéli a saját házjabeli kollegáinak a működését, akiknél a sikamlósság öncél. Legutóbb éles kritikát írt ez irány ellen. Ebben az érdekes cikkben többek között ezeket mondja:

... Majd a házasságtörések kínoscsányájára vetették magukat s ma már az irányelv nem az: vajjon mit tevők lesznek, hogy boldoduljanak? Ellenkezőleg. A feladat javarészt ez: boldogok, tehát hadd jöjjön a szerető... Avagy éppenséggel egy rossz házasság életet, egy meg nem értett nőt, egy csapogó férfit mutatnak be, akik mind a ketten a házasságtörésen kívül keresik a boldogságot. S ha már egyszer a drámaírók erre az utra léptek, természetesen, hogy végigjárnak. Egész ridegen számos vettek minden lehető helyzetet, mely a házaspár és szerető között egyáltalán csak elképzelhető s végül megállapodtak a legcsuszamlósabbnál, amely nekik a legujjabbat s a leghallatlanabbat nyujthatta. És elpusztult a színpadról az utolsó boldog és hü asszony is. Cinizmuslalt tártak föl olyan erkölcsi valótlanságot, amelyet egyszerűen lehetetlennek tartottunk volna. Olybá tüntették fel a dolgot, hogy a házasságtörés napjainkban a házasság természetes járuléka... *Sajnálattal látom, hogy a francia szerzők ebben az irányban rendkívül ügyeseknek, szellemeseknek és lelkiismeretlenségnek bizonyultak.* Derült homlokkal üzték ezt a játékot s mellette semmivel sem éreztek több izgalmat, mint akár a sakkjátékos. S ha számítássaikkal s az alakok elhelyezésével még utálatosabb helyzeteket, a legkevésbé sem előrelátható árulásokat eszelhették ki; ha a józan emberi észnek sakkot, a nők iránt kötelező tisztelnek mottó adhattak, öntelt elégedettségük nem ismert határt. Ha e sajtóságos jelenségnek más hatása nem lett volna, mint a nők hosszabb, rövidebb ideig való lealacsonyítása, hát félrefordított arccal könnyebben térhetnének napirendre a dolog fölött. Sajnos azonban, az avatatlann idegenek drámaíróink üzeméből azt a következtetést vonták le, hogy a francia nők a hősnői ezeknek a francia daraboknak. Ebből a tévhitből minden kinálkozó módon ki kell ragadnunk a világot. Van Párisban is, mint minden nagy városban, néhány száz ember, akik a legelvetemedettebb életet élék s akik anyagul szolgálnak a sikamlós darabok legtöbbszöréhez, de a francia nők, az igazi francia asszony ezekhez az alakokhoz egyáltalán nem hasonlít. Természetesen ő sem ül mindig a tüzhelyen és pörgeti az orsót, de más országok asszonyaitól csak abban különbözik, hogy erénye nem mogorva, hogy jó a nélkül, hogy ezzel a tulajdonságával kérkedék, hü a nélkül, hogy unalmas volna s hogy a legkitűnőbb háziasszony kötelességtudását jó kedvvel egyesíti.

** **Népszerű hangverseny.** Nagysikerű hangversenyt rendezett vasárnap a *komáromi* szinkörben *Somogyi* Mór zongoraművész nejjével, *Somogyi* B. Karola operanékesnővel. *Weber*, *Brams*, *Chopin* s más klasszikusokat interpretáltak a tőlük megszokott művészi készséggel, előrebocsátva mindig az egyes zeneművek magyarázatát. A közönség igen sok szímet megismételtetett s az egész estén át lelkes tapslalt adózott a művészpárnak.

** **A Magyar Színház** személyezte *A kéjvonat* (*Le Train de plaisir*) című francia bohózatra készült, amelyben számos ének-és táncszám van. Júniusban a színház föleleveníti a *Sulamithot*, a régóta nem játszott, szépenéjű zsidó dalművet.

** **Városligeti Szinkör.** Holnap, szerdán *Ziehrer* szépenéjű operettjét, a *Svithókat* adják a Városligeti Szinkörben. Mimi szerepét *Feld* Olga játszása. Szombaton az *Egy boldog gondolat* című föltötte mulatságos bohózatot mutatják be a szinkörben.

** **Magyar dalok.** Tizenöt pompás magyar dalt adott ki *Fáy* Frigyes énekhangra zongorakísérettel. A bőséges zeneszerzői invencióra valló színmagyar dallamok igen szépen simulnak *Szepessy* László tüzről pattant, hangulatos nótáihoz, amelyek mint lírai hajtások magukban is figyelemreméltóak. A három dalfűzet ára egyenként 2 korona. Ugyancsak *Szepessy* László nótáit zenésítette meg *Somló* Géza. A *Dundatuli nóták* figyelemreméltó kompozíció, biztató sikert jósol e pályán szerzőjének. A dalfűzet ára 2 korona.

Nyilttér.

Venus természetes legerősebb szénsav és Lithion tartalmú forrása. Kézdí-Polyáni székely forrás. Mátatós szer vese-, hólyag-, vizeleti nehézségeknél; rheuma-, csúsz-, cukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen.

Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapest.

Legelegánsabb uri ruhákat

legdivatosabb kiállításban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl

TILLER MÓR és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, IV. kerület Váci-utca 35. szám.

FRANCOIS Transylvania S. E. C.

Még a legutóbbi időkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletek kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT GYÓGYFORRÁS

„Margit-telep, — Bereg-megye.”

vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a húgyszervek betegségeiben legjobb víz, hanem a legkitünőbb borvíz, és enyhén sós íze miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gvmor és légsós hurutos megbetegedésnél.

Kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben. Országos főraktár:

ÉDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítónál, ásványvíz-nagykereskedő Budapesten.

Étvágytalanság és székrekedés

leggyorsabban gyógyítható a rohósi „Tempelquello” visének periodikus használatával. Régebbi vagy chronicus ilyenemű állapotoknál előnyösebb a „Styriaquelle” (erősebb) használata.

Huzás szombaton!

Erzsébet királyné-alap sorsjáték

Egy

Főnyeremény

100.000

sorsjegy

ára 1

korona.

korona értékben.

Hecht bankház r.-t., Budapest, IV., Ferenclak-tere 7. sz. Flók VII., Erzsébet-körút 32.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

*. **Bécsi versenyek.** (Harmadik nap.) A holnapi bécsi versenyprogrammon csupán jelentéktelen futamok szerepelnek, de azért népes mezőnyökre van kilátás. A Cambusian-verseny bír még leginkább jelentőséggel, mert ebben kötelezettséggel bír a derby-favorit Ma is. Startolásával nagy érdekességet kölcsönözne a Bathyány-crack ezidei első nyilvános szereplése. Ha fut, úgy meg kell nyernie a versenyt, még távollétében Hadur és Monte-Christo bírák bizalmunkat. Az egyes futamokra a következőket jelöljük:

- I. Egyedi ist.—Heldin.
- II. Csorgó—Cipész.
- III. Trocsderó—Sage Dank.
- IV. Hadur—Monte-Christo.
- V. Barázdás—Boile & Surprise.
- VI. Semmeringer—Rama thuri.
- VII. Harcos—Fair-Mortgage.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A szövötközöt. Nyitráról írják: Trubács István a köpösi fogyasztási szövötközöt üzletvezetője ma 3000 korona sikkasztása miatt állt a törvényszék előtt. A törvényszék Trubácsot felmentette azzal az indoklással, hogy a sikkasztás a szövötközöt zavaros gazdálkodása és az ellenőrzés hiánya miatt kimutatható nem volt.

TÁVIRATOK

Bécs, május 24. Florisdorjban rablógyilkosságot követtek el Saron Anna 58 éves ösvegy asszonyon. A tettest eddig nem nyomozták ki.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 24. A (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott: buza: tiszavidéki 78—81 kg. 9.10—9.55 K. Rozs: tót felvidéki 62—74 kg. 7—7.15 K. Árpa: 5.80—6.15 K. Cinquantin: 6.60—7.20 K. Zab: 5.05—5.35 K., válogatott 7.—K.

Bécs, május 24. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 645.25. Magyar hitelrészvény 754.—. Bécsi bankkegyesület 279.—. Union-bank 513.10. Ländlerbank 521.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 426.50. Déli vasut 688.50. Elbavölgyi vasut 78.—. Északnyugati vasut-részvény 425.—. Dohányrészvény 332.—. Ríma-murányi vasmű 492.50. Alpési bányarészvény 414.—. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.35. Osztrák koronajáradék 97.35. Lombard 118.25. Török sorsjegyek 117.33. Német birodalmi márka 117.36. Napoleon d'or 19.07.

Berlin, május 24. (Gabonatözsde.) Buza májusra 177.25 márka (10.40 korona), júliusra 174.50 márka (10.23 korona). — Rozs májusra 132.50 márka (7.77 korona), júliusra 135.25 márka (7.94 korona). — Zab májusra 124.—márka (7.28 korona), júliusra 128.75 márka (7.56 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 114.—márka (6.69 korona), júliusra 111.75 márka (6.56 korona). — Spiritusz 70 márka (árfolyam 117.30 korona per 100 márka.) Irányzat: nyugodt.

Berlin, május 24. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde hangulata az ünnepek után a mult hét végével szemben nem változott. A tőzsdeidő elején a helyi piac szilárd volt, az üzlet azonban egészen nyugodt. Nemzetközi fondpice általában szilárd. Belföldi járadékok nyugodtak, vasuti részvénypiac csendes. Amerikaiak New-Yorkra szilárdak. Hajózási részvények nyugodtak. Később bányavértékek szilárdak, pénzintézetek alig változtak. A tőzsdeidő második felében árfolyamok változatlanok az összes piacokon, míg később belföldi járadékok szilárdabbak, minden egyéb igen nyugodt. Magánleszámítolási kamatláb 3/4%.

Berlin, május 24. (Esti forgalom.) 4% os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.50. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 13.20. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buchstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New-York, május 24. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 13.35 (13.35). Májusra 13.80 (13.82) Aug-ra 13.56 (13.47). New-Orleansban helyben 13.— (13.—). — Petróleum: Stand white New-Yorkban 8.15 (8.15). Stand white Philadelphában 8.10 (8.10). Refined in Cases 10.85 (10.85). Credit Balances at Oil City 1.62 (1.62). — Zsir: Western steam 6.70 (6.70). Rohe és Brothers 6.75 (6.75). — Tengeri iránzata állandó. — Májusra 62.3/4 (62.—). — Júliusra 54.1/2 (—). — Szept-re —.— (—). — Buza iránzata állandó. — Piros ősi helyben 1.20 (—). — Májusra 97.1/2 (98.1/2) Júliusra 91.7/8 (92.3/8). — Szeptemberre 83.7/8 (84.1/8). — Decemberre —.— (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 6.7/8 (6.7/8). — Májusra 5.55 (5.50). Aug-ra 5.85 (5.57). — Liszt: Spring Wheat clears 3.90 (3.90). — Cukor: 3.7/16 (—). — Ón: 27.60—27.80 (27.60—27.80). — Réz: 13.—13.12 (13.—13.12). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, május 24. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza iránzata állandó. Máj-ra 95.1/4 (98.—). Jul-ra 86.3/8 (87.3/8). — Tengeri iránzata állandó. — Má-

jusra 47.1/8 (47.7/8). Zsir: Májusra 6.17 (6.39), Júliusra 6.37 (6.50). — Szalonna short clear 6.37 (6.37). — Sertéshús: Júliusra 10.— (11.07). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Kakuk.

Kakuk! Kakuk! — a fenyevesen átal
A hangja vigan, csattogva száll;
Kakuk! Kakuk! — feléje kiáltom:
— Hány évet élek, kakukmadár? ...

Negyvenet jósol. — Negyven év mulva
Hajam fehér lesz, reszket kezem;
Virágnylásról, rügyfakadásról,
Mint egy álomról emlékezem ...

— S fiatal fővel, dobogó szívvel
Igy elgondolni, hogy rám mi vár,
Olyan kacagni- sirnivaló furcsa,
— Olyan szomorú, kakukmadár! ...

Miklós Jutka.

+ **Nő mint kereskedelmi utazó.** Mert ilyen is van, akármennyire meglepőnek találhatják is sokan a dolgot. Németországban akárbány cég foglalkoztat már nőket ezen a téren, szóval a nő mint utazó nem csupán nyári hóhózat-alak, hanem komoly foglalkozás. És teljesen az ügyességére és élelmességére van utalva az ilyen nő, mivel tulnyomóan provizóval szerződöttetik csak. Egy ilyen női kereskedelmi utazót a minap kivallatott egy külföldi lap munkatársa. A következő beszélgetés folyt közöttük:

— Hogyan szerzi meg a nő ezen a pályán a jártasságot?

— Egészen a magam erejéből kellett megszereznem, szemléletet, a katalógusok tanulmányozása, megfigyelés utján. A fiatalembert rendszeresen bevezetik a szakmájába, de a nőt tisztán a tehetségére és szerencséjére utalják.

— Hogyan érintkezik a közönséggel?

— Idő, buzgóság és türelem, ez a hármas jelszavam. Tudniillik a legjobban meg kell választanom azt az időt, amikor cégem ügyében a felet fölkereshetem. Nagyon gyakran beérem azzal is, ha nem kapok rögtön megrendelést, csak biztos reménységet a közel jövőre. Minden attól függ különben, hogy kitogástalan tellépéssel az illetőfőnököt rávegyem, hogy beszédben eleget nyújtson az emberrel. Száz eset közül kilencvenkilencben mégis csak kapok megrendelést, mert a sok beszélgetés közben létrejön a kedvező hangulat. Ezt pedig annélkül is elérhetem, hogy az ő ugynevezett női tulajdonságaimat harba vigyem. A kacérság, s más efféle segédeszköz a szolid üzleti érintkezésből teljesen elmarad. Egyetlen nő sem fordul ilyen fegyverekhez, aki tisztességet képvisel. Hallottam egy fiatalabb nő utazótól, hogy az ő szépsége bizony eleinte csak kárára volt, mert nem egy sértő hízlegést kellett elviselnie. „Egyszerint figyelembe sem vettem őket,” — mondotta. És ez volt a legjobb taktika, mert az ilyenformán lehűtött urak többnyire meggyőződtek arról, hogy szolid teremtéssel van dolguk, akivel jó üzleti összeköttetésbe lépni.

— És jövedelme?

— Eleinte csak százhuszonöt márkám volt havonkint és tíz per centum. Bizony fáradságos ez a foglalkozás, megviseli eléggé az idegeket, de hát melyik foglalkozás nem ilyen?

+ **Tien-osu-huel.** Ez egy kínai egyesületnek a neve. Körülbelül annyit jelent, mint: „A természetes lábakról küzdő egyesület”. Ezt a küzdelmet, amely hadat üzent a kínai nők elnyomított lábacskaiknak a szokása ellen, egy 1902-ben kelt császári ediktum is támogatja. Az egyesület élén különben miss Archibald Little áll s egyre több a tagja. Tavaly újabb proklamációt bocsátották ki a kínai nők apróvá nyomorított lábacskaik ellen. Az ugauhuei kerületben is alakult egyesület, amelynek tagjai szintén arra kötelezték magukat, hogy mindent elkövetnek a női lábak összepréselése ellen. És erre két alkalmas módot eszeltek ki. Mindenekelőtt a leányainknak tiltják meg, hogy a lábukat elnyomorítsák, másrészt a fiaiknak nem engedik meg, hogy „aprólábu” leányt vegyenek el feleségül.

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

(8)

Ha ököllet csaptak volna az arcába, akkor sem állott volna ott Hildegard jobban elképedve, mint ezekre a szavakra. Az est folyamán utóbb már egészen megfelekedett arról, milyen terve volt néniének Winkler hadnagygyal, s most azzal traktálják, hogy milyen jól kivette utána a hátlóját és ez a bántó föltevés néne szemében a legnagyobb elismerés, a legnagyobb dícséret volt.

Hevesen védekezni akart, de mint annyiszor, ezuttal is hallgatott, már rég lemondott arról, hogy igazolja magát, néne úgy sem értené meg, úgy sem hinne neki.

Őrült tehát, hogy végre a szobájába kerülhetett, s ott forró, szenvedélyes sírásra fakadt. Nem érezte magát hibásnak, és mégis úgy érezte, hogy a föld alá kell süllyednie szégyenében.

IV.

Néhány hét mult el. Az ötödik század délben őrésre ment és György parancsnoksága alatt helyőrségi szolgálatot teljesített. György a lehető legrosszabb kedvében volt, mert egy Nissen nevű altisztnek, a kapitány kedvencének elég világos módon megmondta a véleményét. A kapitány szolgálat alatt szigorúan megkívánta, hogy káromkodás ne legyen, s elvárta altisztjeitől, hogy mint tökéletes gentlemanek viselkedjenek. György már rég belátta, hogy ez teljes képtelenség. Bizonyára ő is gyűlölt minden verést, rossz bánásmódot, de másrészt azt is jól tudta, hogy a kellő időben valami egészséges káromkodás csudát művelhet. Hiába, katonáknál nem megy másképp, a legénység valósággal megkívánja, hogy olykor-olykor egy-egy istenes vagy istentelen mennydörgősdadt zudítsanak a fejére. És a kapitány olyan előkelő volt, hogy az embereit legszívesebben urazni szerette volna. A fickók alattomban ki is nevettek főlébvalójukat s György meggyőződése szerint a század jó ideje nem tett már ki magáért, s gyakran úgy érezte, hogy a lengyelek és keleti poroszok sokkal nyalkább és derekasabb katonák lettek volna az ő régi ezredében, mint ezek a parádés csapatok, amelyekkel oly előzenyeken és csak glaszékeztüivel bántak. A század altisztjei természetesen kapitányuk nyomdokain haladtak, részint azért, mert helyeselték és egy véleményen voltak vele, de legnagyobb részint tisztán csak önfenntartási ösztönből, mert Warnow ur irlagmatlanul megszakitott minden összeköttetést az olyan altiszttel, akinek a káromkodásán, szitkozódásán csak egyetlen-egyszer is bosszankodott. Az altisztek között György Nissent találta a legkellemetlenebbnek, ezt az elpuskázott önkéntest, aki már csak a nemességénél fogva is enfant-gaté-ja volt a kapitánynak és később őrmesterré lett volna. Talpnyaló volt a legrosszabb fajtából, mindig kifogástalanul öltözött és úgy külsőleg igen jó benyomást tett. György nem tudta, hogy s mint történt, de az első naptól fogva nem volt inyére ez az ember, nem hitt alattomos, szürke szemének s ugyancsak kellemetlen volt neki, hogy éppen az ő szakaszához osztották be ezt az altisztet, mintegy azért, hogy kiiktassa őt, hogy minden egyes alkalommal így szólhasson:

— A kapitány ur ezt így, meg így kívánja.

A módja sem tetszett neki, ahogy a legénységgel elbánt. Mindig valami csaknem tulzott udvariassággal bánt alantasaival, s azért szavaiból mindig valami titkos fenyegetés szökött ki. György gyakran megfigyelte, hogyan reszkettek emberei az ő szurós, lesekédő tekintetétől. Ezen a reggelen is újra feltűnt ez neki. Az altiszt egy katonát, aki többször elvétett egy tisztelő mozdulatot, látszólag a legnagyobb barátsággal oktatta, de a pillantása semmi jót

nem ígért, s mikor György elfordult, még hallotta, amint Nissen ezt mondotta sugva annak a legénynek:

— Mielőtt őrségre megy, jelentkezzék nálam, akkor lesz még magához egy szavam és majd becsületesre tanítom.

Az a katona ezekre a szavakra elsápadt, György pedig félrehívta az altisztet. Nagyon jól ismerte ezt a kifejezést: „majd becsületesre tanítom,” tudta, hogy az rendszerint veréssel és rossz bánásmóddal jár. Ezt az altisztnek is megmondta, megtiltotta neki, hogy azt a legényt magához rendelje s komolyan figyelmeztette, hogy semmi tiloslat vele el ne kövessen. De Nissen egészen ámuló és sértett arcot vágott, hogy hogyan is tehet fel róla ilyesmit a hadnagy ur, soha igazságtalanságot ő el nem tudna követni, a kapitány ur is nagyon jól tudja azt róla és azért engedte meg neki egyszer s mindenkorra, hogy a legénységet elővegye, ha nem teljesíti a kötelességét.

Az altiszt halálosan megsértett ábrázattal járkált s György tudta, hogy mi-helyt a kapitány megjön, ő ellene fog támadni, amiért kedvencében, az altisztben kételkedni mert.

És úgy is történt. A kapitány rögtön látta, hogy kedvencének valami baja van, s meg is kérdezte kedvetlenségének az okát. Nissen nagyon jól tudta, hogy huszonnegy óra mulva tehet csak panaszt a hadnagy ellen büntetlenül. Eleinte tehát nem állott elő a dologgal, mikor aztán egyenes parancsra végre elmondta, hogy mi történt, olyan ügyesen bánt a szóval, hogy tulajdonképpen csak beszámolt az esetről, de egyszersmind panasz is volt szavaiban a rajta megesezt sérelem miatt.

Warnow némán hallgatta, aztán így szólt:

— Majd beszélék a hadnagy urral.

Ahhoz pedig goromba volt.

— Gyakran feltűnt már nekem, hadnagy ur, hogy Nissen altiszttel szemben bizalmatlan és gyanakvó. Pedig mondhatom önként, hogy ő századomnak legjobb altisztje. Ön még csak félve ismeri, én ellenben már csaknem három év óta. Sohasem adott legcekélyebb okot sem a megrovásra, s munkakedvénék és buzgóságának csak ártalmára van, ha mindig zsémbeskedik vele, s becsületeszést a legmélyebben sértheti, ha az olyan gyalázatosságra, mint amilyen a katonák kínzása, egyáltalában képesnek tartja. Kérem, vegye ezt tőlem nagyon komolyan tudomásul, hadnagy ur.

Mikor György visszatért a szakaszához, egyenesen kellemetlen volt neki, hogy Nissennel kellett megint szolgálatot teljesítenie. Egészen jól látta azt a kárösvény pillantást, amelyet az az ember néha titkon feléje vetett és mégis úgy kellett tennie, mintha semmit sem látna, nem volt kedve ahhoz, hogy másodszer is gorbaskodjék vele s azzal újra gorbaskodást idézzon fel maga ellen. Kapitányával eddig elég jó viszonyban volt, nem akarta ezt a jó viszonyt szándékosan megzavarni.

— Bámom is én — mondotta végül magában — nem én vagyok a felelős, hanem a kapitány s ha ő az ő altisztjében gyönyörének a csúspontját találja, nekem ugyan egyetlen szavam sincs ellene.

Föltette hát, hogy ezental nem törődik az altiszttel s már néhány hét mulva rájött, hogy ilyen módon maga is a legjobban jár. A kapitány bizonyosan tudakozódott, vajjon békében hagyja-e Nissent s mivel ez igennel kellett, hogy feleljen, azért a kapitány még barátságosabb volt hozzá.

A szolgálatban különben is jó dolga volt Györgynek, a szemlén tetszést aratott, téli munkáját megdicsérték és csapatgyakorlatban való rátermettsége is jó bírálatot kapott. Határozottan jó tiszt volt és úgy a front előtt való fellépése, mint személyes magatartása és alantasaival szemben tanúsított viselkedése sem adott okot semmiféle kifogásra; szigorú volt és igazságos és lelkiületében mindig nyugodt. Így történt, hogy a legénységnek csakhamar bizalma lett hozzá, amikor a legénye egy napon beteg lett, úgy hogy a kórházba kellett küldeni, az őrmesternek arra a kérdésre,

ki akar önként Winkler hadnagy legénye lenni, csaknem az egész század jelentkezett. Ennek maga a kapitány is örült, amikor a dolgot megtudta s a legénység viselkedése Györgyben is az igaz elégtétel érzését keltette, kellemes volt neki, hogy elmondhatta magában, hogy annyira meg tudta nyerni magának a legénység hajlandóságát.

A szolgálatban jól ment György dolga, de barátság dolgában még mindig csak ott állt az urakkal szemben, mint az első napon. Maga is őszintén bevallotta magának, hogy ebben a tekintetben egyetlen lépéssel sem jutott előre. Rajta nem mult a dolog, életmódjában mérsékelt volt, fellépésében szerény, az idősebbek iránt udvarias és egy elejtett mondatból egyszer véletlenül megtudta, hogy bajtársai sokra becsülik benne, hogy gazdagságát nem használja fel, hogy a kaszinóban éppen úgy éljen, mint akár jó maguk.

György megpróbálta és fáradságot vett magának, hogy egyes bajtársait közelebről is megismerje, igaz jellemüket kinyomozza és megtudja, vajjon előkelő, tartózkodó viselkedésük árca-e csak, vagy pedig legbensőbb természetükből ered. Különböző századbeli bajtárs, Masemann báró érdekelte őt ebben a tekintetben. Ez még vele, egykoru bajtársával szemben is úgy viselkedett mindig, mintha az udvarnál lett volna. Általában, valami mesterkéltég volt abban az előkelő tónusban, amely az asztalnál uralkodott. György véleménye szerint. Élénken beszélgettek, de nem volt abban semmi könnyed jókedv, semmi fesztelen vigáság. György gyakran szörnyen unatkozott, majdnem mindig csak udvari pletykákról beszéltek és mindenféle csattanó nélkül való históriákat mondtak el, amelyek a többiekre nézve csak azért lehettek érdekesek, mert főnemesi körben estek meg. És mivel György a legtöbb családot még csak nevével sem ismerte, azért ezek a beszélgetések éppenséggel nem érdekelték. Soha valami komoly dolog nem került szóba. György ezért meglegedett a hallgató szerepével s mivel kevés alkalma volt arra, hogy hozzájáruljon valamihez, hát ez is hozzájárult ahhoz, hogy nem férközött közelebb a többiekhez.

Az ezredben lassankint hozzászórtak ahhoz a megmáshatatlant tényhez, hogy György hozzájuk tartozik, de ennyi is volt az egész. Ha nem is ontottak már könnyet azon, hogy közéjük tartozik, azért még sem örültek neki valami nagyon, udvariasak voltak irányában, de a vele való érintkezésben mégis megvonták azt a korlátot, amely kizárt minden bizalmasságot és bensőséget. Így került, fordult, hogy Györgynek az ezredben egyetlen barátja sem volt, akihez mint ember közelállott volna. Bizonyos tartózkodással voltak irányában s a vele egykoruak még leginkább. És György a dolog természeténél fogva mégis rájuk volt utalva az érintkezésben. És a pecekese között csodálatosképpen éppen a legpecekesebb tettett neki a legjobban és pedig Wilberg hadnagy volt az, aki sírva fakadt, amikor György áthelyezését megtudta. A gőgnek valóságos ördöge lakozott ebben a fiuban, de néha néha világosabb pillanatai is voltak, amint György mondani szokta s akkor szeretetreméltó, jókedvű lélek volt, akkor az ő isteni, fiatalos könnyelműsége kerekedett felül benne s akkor György megértette, hogy a kis Wilberg, mindannak ellenére, ami a rovásán volt, az ezred kedvence lehetett. Mivel György nem tudta, mit mondott felőle annak idején ez a Wilberg, gyakran vágyakozott arra, hogy közelebbi viszonyba kerüljön vele, de alkalom erre nem kínálkozott eddig.

Egy napon, amikor György a kaszinóba ment, nagyobb társaságot talált ott. Mindenféle vendégek voltak hivatalosak, idegen ezredbeli bajtársak, csaknem kizárólag kavalieristák. A vendégek természetesen ott ültek az asztalfőn az idősebb kanárik között. Nem minden irigység nélkül pislantottak az asztal végén ülők az asztalfő felé — még a gárdagyalogásnak is imponálnak a huszárok és az ulánusok.

(Folytatása következik.)

1000 mm. 78 5 k. 8 K. 55 f., 300 mm. 78 5 k. 8 60 f., 1100 mm. 78 5 k. 8 K. 52 1/2 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 52 1/2 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 47 1/2 f., 300 mm. 77 5 k. és 100 mm. 76 k. 8 K. 55 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 45 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 30 f., 600 mm. 76 5 k. 8 K. 40 f.

Bánati: 1000 mm. 76 8 k. 8 K. 45 f., 1000 mm. 76 k. 8 K. 45 f.

Régi: 3190 mm. 76 8 k. 8 K. 50 f.

Duna-bácskai: 1800 mm. 76 k. 8 K. 37 1/2 fillér.

Raktárúru: 1100 mm, 79 k. 8 K. 60 f.

Szerbiai: 1000 mm. 76 5 k. 7 K. 80 f., 3200 mm. 74 5 k. és 2000 mm. 74 k. 7 K. 77 1/2 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 500 mm. 6 K. 52 1/2 f., 600 mm. 6 K. 50 f., 500 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 42 1/2 f. paritásra,

Tengeri: 300 mm. 5 K. 15 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 70 f., 100 mm. 5 K. 60 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavirág	78	8.30	8.55	79
"	77	8.45	8.65	80
"	78	8.50	8.70	81
Fehérmegyesi	76	8.25	8.50	79
"	77	8.35	8.55	80
"	78	8.35	8.60	81
Pestvártói	76	8.25	8.50	79
"	77	8.35	8.55	80
"	78	8.35	8.60	81
Bánsági	76	8.20	8.30	75
"	77	8.15	8.40	80
"	78	8.30	8.50	81
Bácskai	76	8.30	8.55	79
"	77	8.35	8.65	80
"	78	8.35	8.70	81
Szerb	76	—	—	—

Egyéb gabonafélék		50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Buza	uj elsőrendű	6.45	6.60
"	középmínőségű	6.30	6.45
Árpa	takarmanáru, I. r.	5.80	6.00
"	másodrendű	5.70	5.80
Kékes	elsőrendű	5.55	5.85
"	középmínőségű	5.35	5.50
Tengeri	betöltési u.	—	—
"	betöltési u.	5.10	5.20
"	6 felér	—	—
"	uj román vagy bulgár	—	—
"	clauquantin	—	—
Repece	kapocsta	10.35	10.55

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Májusi buza	8.29—8.32
Októberi buza	8.45—8.63—8.57—8.66
Májusi rozs	0.—
Októberi rozs	6.71—6.70—6.73—6.78
Májusi tengeri	0.—
Juliusi tengeri	5.21—5.25—5.20—5.22
Auguszt. tengeri	5.31—5.34—5.31
Májusi tengeri (1905)	5.44
Májusi zab	0.—0.—
Októberi zab	5.63—5.67
Auguszt. repece	—

Déli egy óraorak a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza	8.35—8.40
Októberi buza	8.66—8.66
Májusi rozs	—
Októberi rozs	6.78—6.79
Májusi tengeri	0.—0.—
Juliusi tengeri	5.21—5.23
Augusztusi tengeri	5.31—5.33
Májusi tengeri (1905)	5.46—5.48
Májusi zab	0.—0.—
Októberi zab	5.66—5.68
Repece augusztusra	10.90—11.—

Délután fél 5 óraorak zárul:

Májusi buza	0.—0.—
Októberi buza	8.73—8.74
Októberi rozs	6.80—6.81
Májusi zab	—
Októberi zab	5.70—5.71
Májusi tengeri	0.—0.—
Juliusi tengeri	5.23—5.24
Augusztusi repece	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén kezdetben bécsi vételekre az irányzat megszilárdult és a nemzetközi értékek emelkedtek, később berlini változatlan jegyzésekre üzletcsend állott be és az értékek tartott áron zárultak.

Valuta és ércáru változatlan.

Előzőzsde. Osztrák Hitelrészvény 642.—

844.—. Magyar Hitelrészvény 754.25—755.50.

Osztrák-magyar államvasut 637.75—538.50. Városi villamos vasut 333.50—334.— korona. A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 643.50—643.75. Magyar Hitelrészvény 755.—755.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 638.25—639.—. Városi villamos vasut 333.—334.—. Magyar koronajáradék 97.37—97.45 korona.

A helyi értékek piaca szilárd. Kötetett: 4 százalékos Fővárosi kölcsön 95.50. Pesti Magyar Kereskedelmibank 2758—2770. Kőszénbánya és téglagyár részvénytársaság 475.—. Salgótarjáni részvénytársaság 536. Danubius hajógyár részvénytársaság 177.50—178.—. Franklin Társulat részvénytársaság 500. Adria m. kir. Tengeri Hajózási részvénytársaság 486 korona. A prémiumüzletben díjbiztosítókért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 5.—6.— korona, 8 napra 11—13 korona, 1904. június hó végére 23—25 korona.

A óraorak zárul: Osztrák Hitelrészvény 644.45. Magyar hitelbank részvény 755.50. Lezámitolóbank részvény 453.50. Rimamurányi vasműrészvény 492.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 639.25. Közúti vasut részvény 578.—. Városi villamosrészvény 333.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.			
a) Magyar Államadósság.			
Pénz	Áru	Pénz	Áru
Arany. med.	117.80	1870. Áll. ny.-k.	205.—
májusra	97.35	200 K.-ás	209.—
Koronajáradék	97.35	Magy. földte-	98.—
Koronaj. ultim.	97.35	berant.	99.—
májusra	89.—	M. leszáml. bank	98.—
Koronaj. 31/2%	82.—	89.50 földv. kötv.	98.—
Vaskap.-köl.	82.—	83.— Tiszai nyer-	161.—
		kölcs. 200 K.	164.—
b) Osztrák Államadósság.			
Koronaj. máj.	99.33	Papírj. feb.—	99.75
—nov.	99.85	aug.	100.25
		Koronaj.	99.20
			99.70
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.			
Budapest főv.	96.25	Temes-Béga-	98.—
1897. 4% köl.	96.75	társulat 4%	99.—

Bankok.			
Angol-osztrák bank	279.—	M. jelz. hitelb.	—
Közös magyar bank	—	Ugyanaz máj.	502.50
Iparbank	340.—	med.	503.—
Fienei hitelb.	138.—	M. keresk. r.-t.	575.—
Hazai bank	210.—	M. leszáml. bank	580.—
Hermes m. ált.	—	Ugy. máj. med.	453.50
váltóüzl. r.-t.	240.—	M. tkp. közp.	454.—
Magyar hitelb.	—	jelzálogb.	1020.—
Ugyanaz máj.	—	Osztr. hitelb.	1070.—
med.	755.—	Ugy. máj. ult.	643.50
M. agr. és járb.	450.—	Osztr. máj. b.	644.—
		Pesti m. keresk.	1625.—
		kedelmi bank	2768.—
		Osztrálsrj. r.-t.	2770.—
			1750.—

Malmok.			
Concordia	180.—	Henger	800.—
Eggyégyházi	1080.—	Moln. és szitók	820.—
Erzsébet	430.—	435.—	875.—
Lujza	230.—	235.—	485.—

Közlekedési vállalatok részvényei.			
Adria* tengh.	486.—	Bpest-Ujpest	185.—
Bpesti közúti	—	rákóczi vill.	190.—
vaspálya 5/0	—	Déli vasut	—
Ugy. máj. med.	578.—	Ugy. máj. ult.	44.—
Bpesti közúti	—	Dunagőzhajóz.	840.—
vp. élv. jegy	800.—	Kassa-oderb.	378.—
Bpesti vill. v.	—	Osztr.-magyar	—
rossi vp. 1903.	332.50	államvasut.	638.50
Bpesti vill. v.	—	Ugy. máj. ra.	638.50
városi vasut	—	—	—
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—	—

Vasmű- és gőpgyár-részvények.			
Kisf. m. gazd.	150.—	Nicholson	205.—
"Danubius"	177.—	Rimamurányi	—
Ganz	8050.—	Ugy. máj. ra.	492.—
		Schlick	364.—
			370.—

Bányák és téglagyárak.			
Északm. kősz.	220.—	M. Á. kőszénb.	270.—
Felsőm. bányá-	—	M. kerámiai	130.—
és kőb.	482.—	Salgótarjáni	535.—
jav. tég. gy.	90.—	Ujlaki téglá- és	325.—
Kőbány. gőzhg.	1030.—	műszegítő	635.—
Magy. aszfalt.	121.—	123.—	—

Takarékpénztárak.			
Bélvárosi	224.—	Magy. Ált. tkp.	565.—
Bpesti III. ker.	290.—	Orsz. kőzp.	1585.—
Bpest-Erzsébetv.	212.—	Pesti hazai	21200.—
Bpesti tkp. és	414.—	Ugy. tul. Jog.	14900.—
orsz. zálogb.	2310.—	Ugy. Interim	7485.—
Egyes. bépesti	—	—	—

Külföldi vállalatok részvényei.			
Ált. vagg. köll.	640.—	"Hungária" m.	—
Bésti ált. vill.	303.—	trágya	215.—
Bettlönt. r.-t.	205.—	Kőbányai polg.	—
Gyapjumo.-gyár	550.—	—	—
Részvénytárs.	2230.—	M. cukoripar.	15 0.—
Serséskül. r.-t.	475.—	M. villamosg.	28.—
Spédium-gyár	300.—	Nemzetk. vil-	—
Fienei rizsh.	2625.—	lamosg.	5 0.—
Gschwindt-féle	—	Nemzetk. vag-	—
szeszgyár	900.—	gonk. 5/0	520.—
		Royal-szálló	—

Bíztosító-társaságok.			
Bécsi biztosító	480.—	M. jég. és vizs.	310.—
Bécsi élet- és	600.—	Nemzetk. 54.	350.—
Járadékbit.	8375.—	Pannónia víbit.	2375.—
Első magyar ált.	246.—	249.—	—
Föniciere	—	—	—

Sorsjegyek.			
Bazilika	19.40	Olasz vörös-k.	42.—
Ugy. o. felülb.	21.—	Ugy. o. felülb.	45.50
Bécsvárosi	503.—	525.—	56.—
"Jó-szív"	9.75	Osztrák hitel.	461.—
Ugy. o. felülb.	9.75	Pálffy	160.—
M. vörös-ker.	26.—	28.—	170.—
Ugy. o. felülb.	29.—	31.—	—

Féznemek.			
M. v. agy. oszt.	11.85	Német bír. h.-	117.35
arany v. ort.	11.43	Jegy (1000.)	117.55
M. v. agy. oszt.	11.80	Francia bjegy.	93.37 1/2
arany kőr.	11.80	Olasz bjegy.	95.10
20 fr. arany	19.04	Római bjegy.	94.60
20 márk. arany	23.46	Szerb bjegy.	91.75
		Rubel	253.50
			254.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők arfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Horemag lucerna magyar 42.—49.— korona, vörös aprószemű 36.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsági — korona, középszemű 43.—45.— korona, nagyszemű 46.—50.— korona. Disznózsír: budapesti 63.—63.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 54.—54.50 korona, 3 darabos 51.50—52.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 18.50—19.50 korona, 85 darabos 24.—25.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség 14.—14.50 korona, 100 darabos 17.—18.— korona, 85 darabos 22.—23.— korona. Szilvaiz: szlovéniai 14.—14.50 korona, szerbiai 12.—12.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az a reményteljes hangulat, mely a tőzsdén már pünkösd előtt uralkodott, jutott kifejezésre a mai előtőzsdén is, hol a legnagyobb keresletnek azok a sormopórtékek érdeketek, melyekre a nagyobb katonai szükséglet közvetlen visszahatással lesz.

A déli tőzsde nyugodtan indult. Később csendes volt a forgalom, lényegesebb változás nélkül.

Zárlat szilárd.

Bécs, május 24. (Magyar értékek zárlata.) 4/0 aranyjáradék 117.45. Magyar koronajáradék 97.25. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.30. 4/0 magyar földtermentesítési kötvény 97.70. Magyar hitelbank-részvény 753.—. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 206.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 491.—. Magyar kereskedelmi bank 2755. Magyar cukoripar 1524.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank —.

Bécs, május 24. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2/0 papírjáradék 99.35. 4-2/0 ezüstjáradék 99.25—99.95. 4/0 osztrák aranyjáradék 118.40. Osztrák koronajáradék 99.35. 1860. sorsjegy 152.35. 1864. sorsjegy 260.—. Osztrák hitelsorsjegy 469.—. Osztrák hitelrészvény 649.75. Angol-osztrák bank —. Unionbank 521.—. Bécsi bankgyűléslet 513.25. Osztrák Länderbank 426.25. Osztrák-magyar bank 1618.—. Osztrák-magyar államvasut 638.25. Déli vasut 77.75. Elbevolgyi vasut 424.50. Dunagőzhajózási társaság 842.—. Alpeisi részvény 413.25. Dohányrészvény 331.50. 20 frankos arany 19.06. Cs. kir. arany (vert) 11.33. Londoni váltóár 239.20. Német bankváltók 117.40. Lipót-kohó 347.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd —. Török sorsjegyek —. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 24. (Zárlat.) 4-2/0 papír-árjádék —. 4-2/0 ezüst-árjádék —. 4/0 osztrák aranyjáradék 100.80. 4/0 magyar aranyjáradék 99.40. Elbevolgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 202.—. Magyar koronajáradék 97.00. Déli vasut 13.25. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Károly Lajos vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.10. Bécsi váltóár 85.15. 4/0 uj orosz kölcsön 90.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpeisi bányarészvény —. Olasz járadék 102.80. Disconto Commandit 186.15. Magyar hitelbank —. Általános villamosigéti Edison 212.10. Dynamit Trust 169.25. Gelsenkircheni 214.60. Harpeni 199.60. Laurakohó 242.10. Az irányzat csendes.

Páris, május 24. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —. Uj török-konzol 83.40. Egyiptomi járadék 104.90. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1110. 2/0-os francia járadék 97.02. 4/0-os spanyol járadék 83.82. 3/0-os uj törleszhető járadék 97.65. Crédit foncier de France 667.—. Alpeisi bányarészvény —. 4/0 1890. román kölcsön —. Görög kölcsön 22

Frankfurt, május 24. (Zárlat.) 4²⁰/o-os papírjárdék —. 4¹⁰/o-os osztrák aranyjárdék 100.90. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 99.30. Osztrák hitelrészvény 201.80. Osztrák-magyar államvasút 187.—. Északnyugati vasút —. Bustiehradi vasút —. Londoni váltóár 203.85. Bécsi bankjegysítet 120.50. Villamos részvény —. 8¹⁰/o-os magyar aranykölcsön 83.90. 4²⁰/o-os ezüstjárdék 100.15. Osztrák koronajárdék 100.—. Magyar koronajárdék 97.75. Osztrák-magyar bank 116.50. Déli vasút részvény 13.90. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltóár 851.66. Párisi váltóár 81.25. Unionbank részvény —. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat tartott.

Frankfurt, május 24. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. *Ésti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 202.25. Osztrák-magyar államvasút —. Déli vasút 13.25. Német bank —. Disconto 186.60. Drezdai bank —. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni —. Harpeni 199.50. Laura-kohó —. Olasz járdék —. Hilbernia 197.—. Az irányzat szállár.

Hamburg, május 24. (Zárlat.) 4²⁰/o-os ezüstjárdék 100.—. 1860. sorsjegy 152.70. Déli vasút 13.50. 4¹⁰/o-os Osztrák aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 202.50. Osztrák-magyar államvasút 136.70. Olasz járdék 102.50. 4¹⁰/o-os magyar aranyjárdék 98.90. Az irányzat szállár.

A budapesti-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 24. A sertésizlet irányzata: változatlan.

A) *Hízott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Öreg közép (párnkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli sulyban) 120—121 fillérig. Fialat közép (párnkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 121—122 fillérig. Fialat könnyű (párnkint 260 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (párnkint 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 240 k.-gramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz párnkint 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép (párnkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Staebl): Nehéz (párnkint 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű párnkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli sulyban) 119—120 fillérig. Közép (párnkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 118—119 fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 116—118 fillérig.

Sertésleltésszám: 1904. május 21. napján volt készlet 31.702 darab. 1904. május 23. napján felhajtott 1943 darab. 1904. május 23. napján elszállított 787 darab. 1904. május 21. napján maradt készletben 32.908 darab.

Vizállítás.

	Máj. 23.	Máj. 24.	Méter		Máj. 23.	Máj. 24.	Méter	
Ión	Sohárding	1.70	2.24	Tizza	M.-Sárgó	0.20	0.20	
Duna	Pasau	2.68	3.34		Tekohaza	0.22	0.48	
	Lina	0.06	0.96		V.-Namény	0.21	0.03	
	Bécs	0.11	0.90		Tokaj	0.38	0.74	
	Poszony	1.86	2.74		Tizsa-Füred	0.52	0.84	
	Komárom	2.92	3.47		Szolnok	0.60	0.30	
	Budapest	2.48	2.92		Csongrád	0.86	0.26	
	Paks	2.17	2.38		Szeged	1.07	0.53	
	Mohács	3.50	3.37		T.-Becse	1.58	1.07	
	Gombos	0.—	4.34		Titel	2.45	2.97	
	Urvidek	8.96	8.33		B.-Ujfalva	0.10	0.20	
	Pancsova	8.25	2.54		Óbuda	0.30	0.32	
	Orsova	8.40	2.94		Sodró Zemplén	0.68	0.56	
	Magyarfalva	1.98	1.46		Sajó Zsolca	1.75	1.73	
Szava	Zselina	0.64	0.50		Hernád H.-Némethi	0.21	0.13	
Vég	Trencsén	0.54	0.—		Seredy Margita	0.38	0.34	
	Szered	0.—	0.61		B.-Ujfalva	0.38	0.34	
Rába	Sz.-Gothárd	0.—	0.—		Kőrös	Cauca	0.18	0.32
	Sárvár	0.30	0.54			N.-Várad	0.06	0.10
	Győr	2.58	3.03			Beleányos	0.32	0.34
	Pécs	1.95	2.55			Tenke	0.02	0.20
Dráva	Fóttau	0.—	1.76			Gurshona	0.04	0.04
	Zákány	1.64	2.52			Borojenő	0.32	0.38
	Eszék	8.10	8.61			Békes.	0.02	0.14
	M.-Szerdah.	1.30	1.84			Gyoma	0.04	0.03
Szura	Zágráb	1.10	1.16			Gy.-Fehérvár	0.12	0.22
Száva	Szicsk	1.78	1.32			B.-Nyiracska	0.30	0.46
	Mitrovica	3.65	2.92			Sobornin	0.—	0.—
	Deés	0.14	0.22			Arad	1.06	1.04
	Szatmár	0.38	0.36			Makó	0.06	0.10
	Kraszna N.-Majtény	0.32	0.35			K.-Kostoly	0.28	0.26
	Latorca Munkács	0.20	0.25			Kiszé	0.63	0.67
	Láborca Homonna	0.19	0.17			Temesvár	0.43	0.39
	Ung	0.05	0.02			Bécskerék	0.02	0.01

Napirend.

Naptár: Szerda, május 25. Római katolikus: Orbán. — Protestáns: Orbán. — Görög-ország: (május 12.) Epiphan. — Zsidó: Szivan 11. — Nap két: 3 óra 56 percek. — Nyugszik: 7 óra 24 percek. — Hold két: 2 óra 53 percek délután — Nyugszik: 1 óra 54 percek éjjel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház elnöke fogad délelőtt 9—10 óig.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Bornemissza Pál néprajzi kiállítása a Nemzeti Múzeumban, nyitva 10-től 4 óráig. Belépő-díj 40 fillér.

Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva van 9 órától délután 1 óráig. Néprajztár (Csillag-utca 3.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona. Növénytár (Széchenyi-utca 1.) nyitva kintül 9 óráig 9 órától 1 óráig díjtalanul. A könyvtár történelmi és irodalomtörténelmi kiállítása nyitva 1 korona díj mellett 9 órától délutáni 1 óráig. A múzeum többi terei megtekinthetők 1 korona belépődíj mellett.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10 órától 1-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délelőtt 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és 3—8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzemeltetőség árusítókat is eszközöl) a városligeti iparszarnokban (vasár- és ünneppanokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kiállításegek központi üzemeltetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 32. szám).

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Május 24. —

Állomások	Ma reggel 7 h					Élelő 24 órai	
	Levegőny. mm.	Hőmérséklet C	Relatív párh. %	Szél irányja és ereje (1—10)	Relatív párh. %	Utaszáll. mm.	Hőmérséklet mx. mn.
Akna-Szalóna	59.7	11.9	82	ÉK 2	ny	19	9
Késmárk	51.1	7.7	82	ÉK 2	ny	22	11
Budapest	58.9	12.6	82	ÉK 2	ny	22	11
O-Gyala	60.0	12.5	82	ÉK 2	ny	22	11
Herény	58.6	13.5	82	ÉK 2	ny	22	11
Zágráb	56.7	15.8	82	ÉK 2	ny	25	15
Páma	55.7	14.3	82	ÉK 2	ny	26	14
Pécs	57.2	15.4	82	ÉK 2	ny	25	14
Dobreszen	58.1	11.6	82	ÉK 2	ny	21	10
Szeged	56.2	15.6	82	ÉK 2	ny	24	13
Arad	56.3	17.8	82	ÉK 2	ny	24	15
Temesvár	55.4	20.0	82	ÉK 2	ny	26	15
Kolozsvár	58.0	17.0	82	ÉK 2	ny	26	9
Vajda-Tunyad	56.4	19.8	82	ÉK 2	ny	24	14
Nagyrszében	56.9	18.8	82	ÉK 2	ny	24	10
Bécs	61.7	9.6	82	ÉK 2	ny	14	17
Prága	65.5	11.8	82	ÉK 2	ny	19	10
Krakó	64.0	9.0	82	ÉK 2	ny	16	8
Tarnopol.	66.9	9.8	82	ÉK 2	ny	18	9
Bregenz	65.5	10.8	82	ÉK 2	ny	18	9
Klagenfurt	58.0	14.1	82	ÉK 2	ny	21	19
Lesina	55.2	17.8	82	ÉK 2	ny	27	18

*Jelek magyarázata: K. — kelet, Ny. — nyugat, D — dél, É — észak. A felhőzet: 0 — egészen derült, 1 — többnyire derült, 2 — részben felhős, 3 — többnyire borult, — egészen borult, * — eső, * hó, — köd, — zivatar.*

Hazánkban az idő túlnyomóan boros és az ország északnyugati felében esős lett, ahol az eső többnyire közepes (5—15 mm.) mennyiségben esett. A Dunántúlon zivatarok voltak. Vasvárról erős jégesőt jelentettek. A hőmérséklet Délen magas és Északon alacsonyabb.

Az északi maximum megerősödés, Közép-Európába nyomult és Délen depresszió fejlődött.

Európában az idő hűvösebb lett és jelentősebb esők Ausztriában meg az Alpsekben fordultak elő.

Küldés: Változókéony és hűvösebb idő várható sokhelyütt — főleg Délen, meg Keleten — esővel.

KI AKAR

szép formájú és tartós cipő, bámulatos olcsó árban venni. Az csak forduljon bizalommal hozzám. Minden cipőhöz Agri-kenőcsöt és 1 évi jótállást adok.

Férfi-cipő: Borjubór sima vagy beütés 3.—
Vix, borjú fűzős, elegáns — 5.20

Lak, sevré box fűzős — 4.—
Barga, fűzős vagy ongos — 3.—
Finoer cipő szeges, ougal — 1.30
Női-cipő: Zargo ongos vagy fűzős 3.— gombos — 3.30
Sevré lak, box fűzős — 3.30
Lak, sztrile ap-nál — 1.40
Barga, sztrile vagy drap fűzős — 3.30
Gyermekcipők nagy választékban. Kérje nagy árjegyzékemet ingyen és bérmentve, amely több 100 ábrát tartalmaz. Nem tartozik a uti kicserélek vagy a pénzt vissza-dom.

AGLARI DÁVID BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 6/a

A 15314. számú

„Ujtások vetelő hajókon“

című 1898. április 5-ről kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek**

Szíves ajánlatokat „W. F. 2671“ jellege al. **Mosse Rudolf, Bécs, I. Seilerstätte 2.** továbbít.

A Kalap-király

Elismert specialista 3.—, 4.—, 5.— koronás férfi és női elsőrangú kalap-különlégekben. **BUDAPEST, IV., Eskút 6, Klotild-palota.**

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, férigyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk

DR. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.

Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél útján is biztos gyógyszer.

Sodronyüveg

világítás, gyári és műhely-ablakok, növény- és melegházak, verandák, padlókonstrukciók stb. számára

Jelenleg elismert legjobb üvegyanyag. szállítja az

Aktiengesellschaft für Glasindustrie
vorm. Friedrich Siemens
NEUSATTL bei Elbogen (Böhmen).

Levél útján képviseli: **Bolgár Pál, Budapest, VI., Felső erdősor 16—18.**

Ténynyomatu képes levelezőlapokat

— egy vagy többszínűeket —

beküldendő minták után, a legszebb kivitelben szállít a leggyorsabban

J. C. F. Pickenhahn & Sohn
könyv- és műnyomdája

CHEMNITZ.
Lithogr. intézet, kö- és könyvnyomda.

Minták és árak
külföldi képviselőnk Schmidt Willy ur által kapathatók, Leipzig, Eisenstr. 47.

HA KERÉKPÁROKAT kíván beszerezni

kérjen előbb árjegyzékét

Miklós és Társától
BUDAPEST, József-körút 59. sz.

30% olcsóbb mint bárhol!

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904. május hó 25-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

Trisztán és Izolda.
Zenedráma 3 felvonásban.

Személyek:
Trisztán Brozel
Marko Kornai
Izolda Vasquezáné
Kurwenal Virádi
Melo Kiss
Brangéa Berts
Pásztor Gábor

Kezdeté 7 órákor.

Heti műsor:
Csütörtök: Tévéd. nő.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Faust.
Vasárnap: Lohengrin.

NEMZETI SZINHÁZ.

Csizmadia mint kísérlet.
Népszínmű 3 felvonásban.

Személyek:
Esz István Gál Gy.
Orzse Vizvárié
Zsuzsa Vizvári M.
Miska Rózsabenyi
Kálós Pethegyi
Karády Békó
Alpári Hetényi
Bálint

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Csütörtök: Bizánc.
Péntek: A titok.
Szombat: Napkeleti király-
kisasszony (először).
Vasárnap: Ugyanaz.

NÉPSZINHÁZ.

A konzul felesége.
Operette 3 felvonásban.

Személyek:
Cornelius Korvász
Metella Komlóssy
Narciss Szirmai
Vesper Kiss
Loella Ledofszky
Felix Raskó
Fiauis Pinter
Scribanus Pázmán
Carnados Ruznyák

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Csütörtök: Bob herceg.
Péntek: Kornevilli barabok.
Szombat: A konzul felesége.
Vasárnap: Katinka grófnő.

URÁNIA SZINHÁZ.

Balaton.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Egész héten: Balaton.

VIGSZINHÁZ.

A berlini Neues és Kleines Theater vendégjátéka

Rieke.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Csütörtök: Az országút.
Péntek: Barnahelmi Minna.
Szombat: Armány és szerelem.
Vasárnap d. u.: A nőna.
Este: Ejjeli menedékely.

MAGYAR SZINHÁZ.

Pfefferkorn utazása.
Operett 3 felvonásban.

Személyek:
Pfefferkorn Sziklai
Zsira, főpincér Ráthonyi
Terka Kornai B.
Hilás Fenyéri
Béni Gümöri
Krisztián Gireth
Ezti Abolvasky
Cirkuszszigazató Iványi
Lotti Sziklainé
Miska Helai

Kezdeté 7 1/2 órákor

Heti műsor:
Egész héten: P. f. korn utazása.
Vasárnap délután: Hajduk hadnagya.
Este: Pfefferkorn utazása.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Kéry Klára vendégfelléptével.

En, Te, Ó!
Operett 3 felvonásban.

Személyek:
Vergy gróf Németh
Gabriella Kéry
Conny Papp
Millepreutis Köröndy
Yolande Bánó
Maxime gróf Szomori
Alfölbias Vécsey
Cécé Fereneczy
Macach Gróczy
Mitzy Fedák
Ysabeau Baracsy

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.

A japán generális.
Babózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Heti műsor:
Egész héten: En, te, Ó!

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

A koldusdiák.
Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órákor

CIRCUS BEKETOW

szertán este 1/8 órákor

Pissuti testvérek, a kitűnő lovagművészek. Albono-Bracco-csoport, akrobaták és ugrók. „Jumbo” óriás elefánt. Kamnaska uribölgy, iskolalovardó. Még csak egynehány napig: **15 nagyszerűen idomított 15 JEGESMEDVE 15** elővezeti Mr. Heurkens.

Ezenkívül az összes engagált művész-különlegességek fellépése. 10 bohóc és augusztok a legújabb élekek és trófkákkal. Balletkar.

Harisnya-király

Kizárólag Teréz-körút 2.

ÓVÁS!

A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe!

Sok budapesti úgrynök az utóbbi időben oly hirdetésekkel tesz közre a lapokban, a melyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen úgrynökök ígretelkeit sohasem vált-hatják valóra, mert a hird-tett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat-fételeivel; sőt törvényekkel is. Céjük, hazugos hirdetésekkel az ügyfelet leírni és hazavonni által kény-szer helyetbe hozni, hogy az időközben megszerzett, a hirdetőnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen igénybe venni.

En nem igérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó te-lekkönyvi-kivonatot és kataszteri birtok-ívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15-75 évi időtar-tamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költéség nélkül 13 nap alatt.
2. Engedélyezem uti n közlöm a feltétele-ket és teljesen szerint elfogadhatják, vagy vissz-aszintásítják azokat anélkül, hogy bármiféle kar-pótást igényelnék fűrdőzdosandó.
3. A kölcsön kézzepzárban lesz kifizetve és előzetes fél évi felmondással bármikor vissza-fizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal 10% is törleszve van.
5. A megállapított esetűli juttalék csak a kölcsön folyóztatásánál fizetendő.

Teljes tisztelettel
SOLTI LAJOS
(volt banktisztviselő)
bankügynöksége Budapest,
VIII., Izszerdy-utca 11. sz.
(a Népsz. ház mellett).

12 HP. gázmotor

alig használt, igen jó, olcsón eladó.
Ugyanott csukott négyüléses batár is eladó.
VI. ker., Dálnok-utca 26. sz.

A hangszerek királynője az orgona!

Ily házi vagy harmoniumot bárki orgonát vagy harmoniumot meg-szerzhet maának 75 frtól feljebb minden árban. Iskolák és diáktársulat részére órák nagy, nagy európai szerkesztés a legúján-latosabb, magánmunkálata a fényesen bevált amerikai rendezési, melyek a legfinomabb kivitelben, kellemes, lágy, mindennapi ors hangokkal fogva az egész szobakot való világot meghódították.

Mielőtt harmoniumot vesz, ne ma-valaki Reményi Mihály m. kir. zenakadémia szállítójaól árjogyz-kol kértel.

BUTOROK.

Háló-, ebédlo- és szalon-butorok, egy készpénzért, mint részlet fizetésre ártelemlés nélkül, olcsóbban mint bárhol, kaphatók. Erzsébet-körút 48. Erzsébet szemben.

DÓCZI M.

Magyarország legnagyobb cipőraktára,
Budapest, Kerepesi-út 10

Semhol jobb, szebb és tar-tósabb cipőt ne n kap, mint fenti cégnél; te-gyen egy próbaren-delést és meggyőző-dik állításunkról.

Férfi-cipő:
Borjúbőr sima v. botlás 3.50, fűzés 3.50, bakkanos 3.70
Barna zergő, fűzés v. dugós 3.50, bagaria bőrből 4.-
Finom szalonlakk, dugós 4.20, fűzés 4.50, gombos 4.80
Elegáns amer. box, dugós 4.-, fűzés 4.20, gombos 4.50
Elegáns francia sevrő, dug. 4.50, fűz. 4.70, gombos 5.-
Dorly-bakkanos, box, szalon- vagy oroszlakkból 4.80
Elegáns félcipő fekete vagy sárga zergéből 2.80
Tennis cipő Chrom-talp. és sztriko szarvasbőrrel 2 frtól fől

Női cipő:
Lakk vagy zergő kivágoti 1.60 kereszt. v. kétszatos 2.-
Fekete v. sárga zergő dugós 2.-, fűz. 2.20, gomb. 2.50
Groz vagy szalonlakk, fűzés v. dugós 3.50, " 3.80
Sárga vagy szalonlakk, fűzés 3.50, " 3.80
Elegáns amer. kai box, dug. 3.50, fűz. 3.60, " 3.80
Fia m francia sevrő, dug. 4.20, dugós 4.40, " 4.80
Udonsér, sztriko szarvasbőr, fűzés vagy spangli 2.50, fűzés vagy gombos " 2.80
Női ebeltatin dugós cipő 2.70, félcipő " 1.90

Videki rendeléseket ntánvétellel pontosan eszközölök. Nem megfelelőit kicserélek. 10 forintot felül bérmentve. 6% árjegyzték, csomagolás és szállítólévl ingyen.

FŐVÁROSI ORFEUM

IV. Nagymező-utca 17.
Ma új műsor!

A nevelő intézetben.
Tréfás ballet, Froehlich Bianca k. a. primaballerina, a new-yorki Metropolit-operabouise tagjának felléptével.

A KINOS VELETLEN. (Ein peinlicher Zwischenfall.)
Lorne-Forestier nagyszerű színműve.

PÁRISI BETORÓK. Tréfás némajáték. Előadja Pikard-társulat.

A PROTEKCIÓ. A Tarka Színpad új vigjátéka. Továbbá 8 különlegesség.

A télközben reggeli 5 óráig **VÖRÖS ELEK** cigányzene-kara hangverseny.

ŐS - BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 3 óráig reggeli 4 óráig.
Ma kedden, május 24-én.

A nagy variété színpadon fellépnek:
Johnson és Dean négy előadó. Liszter Margareth francia tánc és ének. Frois tróres Coogno előadó. Emil Stáhl női bari-ton. Sleds Company spiritsztikai paródiá. Manhattón énekes-kvartett. Les 3 Meteors, Les 3 Papillon humoros női tertett.

Folies Comiques.
A kis garnizonból, szenzációk bohótai. A szabad területen Mr Sarino, a tükörkirály. Francia színház. Moulin-rouge. Monte-Carlo és sok más szórakozás.

Katonazene és különféle zenekarok.
Minden előr váltott variété páholydísz-jegy szabad bemenetre jogsí-t a területre. Variété-jegyek este 6 óráig kaphatók Zípsér és Könlgnéi, Andrásy-ut 4. Telefon: 27-68.

Bélpéldj 60 illér. Kedvezményes jegyek a városi tőzsdéken.

Phonograph és Grammophonok

csakis elsőrendű gyártmány
már 6.50 frttól kezdve

Révész Gyula és Tsa hangszer-
osztályában
Budapest, IV.,
Múzeum-körút 19N.
Hangerek és lemezekben a
a legújabb műsor.
U! Odoon lemezek mindkét
oldalt játszhatók. U! 1
Részletfizetésre is!
Révész áruháza ingyen el-
bérmentve.

A nagy elterjedtség

a legjobb bizonyítéka egy napilap kedveltségének.
Ezt a kedveltséget már rég megszerezte magának a

Dresdner Neuesten Nachrichten

a melynek
több mint 90.000 az előfizetője,

Szászország és Közép-Németország összes napilapján között a leg-több előfizetője van. A Dresdener Neuesten Nachrichten a szék-város gazdag helyi értesítésein kívül gazdag politikai részt is nyújt és vezérelkeket elsőrendű politikai írók tollából. A bel-és külföld minden nagyobb centrumában van ezen újságok kitűnő levelezője. Megemlítenéd még a dustartalmu hír-és távira-ti rész, kitűnő műbirálatok, az általánosn mulattatóknak el-ismert táreák, a melyek gazdag változatlan tudományos értekezéseket és novellákat, valamint a legjobb írók regényeit hozza, továbbá a közgazdasági rovat a szász ipar összes ágairól, a tőzsdéi értesítések a drezdai és berlini tőzsdékről. A szász kir. lottó húzási listái a húzási napokban azonnal megjelennek.

A nagy elterjedtség folytán a hirdetéseknek a képzel-hető legnagyobb eredményük van.

Előfizetési ára egy negyed évre 2.00 márka.

